

5 | 2014

ČASOPIS PRO INTEGRACI

MOSTY

NRZP ČR

má novou
místopředsedkyni

MOSTY 05 | 2014

9771805956007

05

Opel **HANDYCARS**

SVOBODNÝ POHYB BEZ BARIÉR.

Program mobility osob se zdravotním postižením.

Držitelům průkazů TP, ZTP a ZTP/P poskytujeme slevu na vozy všech typů. Nabízíme také spotřebitelský úvěr s nízkým úrokem, servis s prioritní obsluhou a řadu dalších výhod, které najdete na webové stránce Opel Handycars.

6 let
záruka*

Opel Pojištění Opel Finance

www.opel-handycars.cz

Kombinovaná spotřeba a emise CO₂: 4,1–7,6 l/100 km, 109–169 g/km.

*Dvoutletá výrobní zákonná záruka a dále čtyřletá smluvní záruka Opel ve spolupráci se společností CG Car Garantie Versicherungs-AG. Všechny osobní vozy Opel jsou k dispozici s automatickou převodovkou.

Wir leben Autos.

Vážené čtenářky, vážení čtenáři,

nové číslo časopisu se vám dostává do rukou v období, kdy si každoročně připomínáme 3. prosinec jako Mezinárodní den osob se zdravotním postižením. Tento den byl stanoven Valným shromážděním OSN, které vyhlásilo rok 1981 Mezinárodním rokem osob se zdravotním postižením. Mezinárodní den osob se zdravotním postižením má připomenout státům a vládám, že jsou odpovědní za zvyšování míry integrace lidí se zdravotním postižením do společnosti.

V čísle naleznete nominační arch pro přihlášení projektů na cenu Mosty za rok 2014. Tentokrát jsme trochu pozměnili soutěž, a to tím, že místo zvláštní ceny bude udělována cena OPEL, a.s. Slavnostní předávání cen Mosty se uskuteční 19. března 2015 od 15 hodin v hotelu Voroněž v Brně. Dnes už si můžete ve svých kalendářích toto datum označit.

Vážení přátelé, dovoluji si vám za celý redakční tým časopisu Mosty poděkovat za vaši přízeň, za vaše podněty, které jste nám po celý rok 2014 zasílali.

Přeji vám klidné a požehnané vánoční svátky a do nového roku především pevné zdraví a další pěkné zážitky s naším časopisem.

Václav Krása
předseda NRZP ČR

08

12

34

40

45

- 04 Václav Krása:** Změna příspěvku na péči nebyla schválena
- 06 Václav Krása:** Ohlédnutí za Republikovým shromážděním NRZP ČR
- 08 Václav Krása:** Rozhovor s Táňou Fisharovou – novou místopředsedkyní NRZP ČR
- 10 Michal Dvořák:** NRZP ČR vyhlašuje 12. ročník cen MOSTY
- 11 Miluše Horská:** Stát dlouhodobě ohrožuje kvalitu sociálních služeb
- 12 Jaroslava Pupíková:** Přijíme život se všemi jeho barvami
- 14 Monika Jindrová:** Týden komunikace osob se sluchovým postižením
- 17 Jiřka Lebedová:** Pes, bez kterého si život neumíte představit
- 18 Jiřka Pešková a Lenka Zmeková:** Muzeum a jeho nové možnosti práce s návštěvníkem aneb Co zajímavého můžeme zažít v muzeu?
- 22 Radka Svatošová:** Rozhovor s náměstkyní ministryně práce a sociálních věcí Janou Hanzlíkovou
- 26 Václav Krása:** Minimální mzda pro příjemce invalidních důchodů
- 27 TEST** pro ověření praktických znalostí v oblasti rodinných financí
- 28 Helena Vránová:** Z dobrovolníka ředitelem – rozhovor s Mgr. Jiřím Morávkem
- 30 Alena Karásková:** Centrum pro zdravotně postižené a seniory Pardubického kraje oslavilo 12. narozeniny
- 32 Monika Jindrová:** Lákové ceny pro vítěze literární soutěže
- 33 Olga Radimecká:** Rettigovka – tradičně netradiční restaurace
- 34 Alena Cikánková:** Okénko do poraden: Jak se parkuje osobám se zdravotním postižením v centru Prahy
- 38 Patrik Nacher a Václav Krása:** Praha a lidé se zdravotním postižením
- 39 Marie Madejová:** Problémy rodinné péče o osoby se zdravotním postižením
- 40 Anna Hotárková:** Představujeme členskou organizaci NRZP ČR
- 42 Martina Příbylová:** O reformě psychiatrie, nadějích a nejistotách
- 44 Veronika Půrová:** Výbor OSN projednával plnění Úmluvy OSN o právech osob se zdravotním postižením v České republice
- 45 Ondřej Folk:** Pracovní fórum o implementaci Úmluvy OSN o právech osob se zdravotním postižením
- 46 Kateřina Havelková:** Pacientům i zdravotníkům slouží nová Kancelář Ombudsmana pro zdraví
- 48 Petra Valentová a Eva Havlová:** O problémech rodičů dětí s poruchou autistického spektra
- 52 Veronika Dufková:** Aktuální nabídka vzdělávacích kurzů pro sociální pracovníky a pracovníky v sociálních službách

ZMĚNA PŘÍSPĚVKU NA PÉČI NEBYLA SCHVÁLENA

TEXT: Václav Krása

Změna posuzování nároku na příspěvek na péči prostřednictvím deseti základních potřeb je účinná od 1. ledna 2013. Deset základních životních potřeb stanoví odst. 1 § 9 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách. Jedná se o tyto potřeby: a) *mobilita*, b) *orientace*, c) *komunikace*, d) *stravování*, e) *oblékání a obouvání*, f) *tělesná hygiena*, g) *výkon fyziologické potřeby*, h) *péče o zdraví*, i) *osobní aktivity*, j) *péče o domácnost*. Výše uvedené základní životní potřeby jsou sice více popsány v příloze č. 1 vyhlásky č. 505/2006 Sb., kterou se provádí zákon o sociálních službách, ale to nemá žádný význam pro vlastní posuzování. Stále více se ukazuje, že současný systém posuzování nároku na příspěvek je špatný a poškozuje různé skupiny osob se zdravotním postižením.

Veřejně jsou například prezentovány situace, kdy není osobě trvale odkázané na péči jiné osoby přiznán IV. stupeň míry závislosti, protože posudkový lékař zjistil, že posuzovaná osoba je orientována a schopna běžné verbální komunikace. Tím nesplňuje ustanovení zákona, který stanoví pro přiznání IV. stupně příspěvku na péči neschopnost vykonávat devět nebo deset základních životních potřeb. Je to zcela nesmyslný postup posuzujících orgánů, který má částečně oporu v zákoně. Větší chybou je práce posudkových lékařů, protože člověk závislý trvale na péči druhé osoby má zpravidla problémy i v komunikaci.

Na základě poznatků z posudkové praxe se Národní rada osob se zdravotním postižením ČR rozhodla připravit pozměňovací návrh, který by upravil dosavadní zásadní problémy při přiznávání IV. stupně příspěvku na péči. Navrhli jsme, aby byl IV. stupeň příspěvku na péči přiznán žadatelům, kteří nejsou schopni vykonávat žádnou ze základních životních potřeb kromě komunikace a orientace. V odůvodnění jsme uvedli, že dosavadní způsob posuzování nároku na příspěvek na péči platný od 1. ledna 2013 je zcela chybný, a to z následujících důvodů:

Zásadní vada uvedeného způsobu posuzování je, že všechny tyto potřeby mají stejnou „váhu“, přičemž na první pohled je zřejmé, že některé potřeby jsou zásadní pro zachování základních životních funkcí, kdežto jiné potřeby jsou spíše o kvalitě života či společenských aktivitách. Toto také byla základní argumentace proti zavedení deseti základních životních potřeb při jednáních o změně posuzování, kdy politická reprezentace se v roce 2012 rozhodla provést tzv. sociální reformu.

Došlo k významnému snížení posuzovaných kritérií z původních 36 úkonů na dnešních 10 základních životních potřeb.

Snížení posuzovacích kritérií musí nutně vést ke snížení objektivitě posuzování.

§ 8 v odstavcích 1 a 2 zákona o sociálních službách dále stanoví počet nezvládnutých základních životních potřeb pro přiznání jednotlivých stupňů míry závislosti na péči jiné osoby, tedy stupeň přiznaného příspěvku na péči. **Právě tento způsob scítání nezvládnutých základních životních potřeb, tak jak je uveden v zákoně o sociálních službách, se ukázal jako zásadně špatný. Scítají se nesourodé a nesrovnatelné základní životní potřeby.**

Současné znění § 8 odst. 1 a odst. 2 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, prakticky neumožňuje přiznání IV. stupně závislosti u osob, které jsou plně

závislé na péči jiné osoby, ale jsou orientovány a schopny komunikace. Posudkový orgán nebere v úvahu váhu jednotlivých potřeb a také úroveň zvládání jednotlivých základních potřeb tak, jak stanoví § 2c) vyhlášky č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách: § 2c) „Pokud osoba není schopna z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu zvládat alespoň jednu z aktivit, která je pro schopnost zvládat základní životní potřebu vymezena v příloze č. 1 k této vyhlášce, není schopna základní životní potřebu zvládat, a to bez ohledu na příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.“ Například většina osob, které nezvládají životní potřeby pod písm. a), d) až j) § 9 zákona č. 108/2006 Sb., nezvládá současně ve standardní kvalitě komunikaci všemi technickými prostředky, které jsou dnes běžně ke komunikaci užívány (počítač, mobil apod.). Jejich použití musí být za pomoci jiné osoby.

Nelze souhlasit s argumentem posuzujících orgánů, že osoby vyžadující trvale celodenní péči, které jsou orientovány a komunikují, si dokážou sami organizovat potřebu péče, což snižuje její potřebu. Takový přístup je zcela nepřijatelný. **Tato argumentace je zcela nesmyslná a neopírá se o žádnou empirickou zkušenost. I při sebelepší organizaci služby její rozsah nemůže nijak klesat.**

Ustanovení § 8 a § 9 zákona o sociálních službách jsou nejhorším prohrěškem reforem bývalého ministra Jaromíra Drábka. Bohužel současné vedení MPSV ČR nečiní dostatečně rychlé kroky k odstranění těchto nesmyslných ustanovení. Již delší dobu připravuje změnu metodiky posuzování míry závislosti na péči, ale změna metodiky uvedený problém nemůže vyřešit, protože chyba je v zákoně o sociálních službách.

Jednání o našem pozměňovacím návrhu bylo dlouhé a nakonec neúspěšné. Nejprve jsem s pozměňovacím návrhem seznámil paní ministryni Michaelu Marksovou. Od ní jsem žádnou reakci nedostal. Poté jsme s návrhem oslovili členy Výboru pro sociální politiku Poslanecké sněmovny. Návrh si osvojil pan poslanec Vít Kaňkovský z KDU-ČSL a podal jej na jednání výboru. Ještě před zasedáním výboru svolalo MPSV ČR jednání pracovní skupiny složené ze zástupců organizací zdravotně postižených, asi v naději, že tyto organizace náš návrh nepodpoří, což bude argument MPSV ČR na jednání Poslanecké sněmovny. Jednání bylo poměrně dlouhé, ale většina přítomných organizací podpo-

řila tento návrh, který byl připraven NRZP ČR, což na závěr musela konstatovat i paní náměstkyně Zuzana Jentschke Stöcklová s tím, že takto bude informovat paní ministryni Marksovou. Měli jsme dojem, že došlo v posunu názoru MPSV ČR na náš pozměňovací návrh, ale opak byl pravdou.

Na jednání o našem pozměňovacím návrhu v Poslanecké sněmovně zazněla ze strany MPSV ČR argumentace, kterou musíme považovat za nekorektní. Ministerstvo přišlo s tvrzením, že pozměňovací návrh by se mohl dotýkat 31 tisíc osob a ročně by zatížil rozpočet částkou 1,7 miliardy korun. Počítalo snad MPSV ČR s dopady na veřejné rozpočty v průběhu dalších 10 let?! Jinak je takové tvrzení nesmyslné.

Naše vlastní výpočty ročních výdajů v případě schválení návrhu vycházejí z odhadu, že zvýšení příspěvku na péči ze třetího stupně na čtvrtý by mohlo využít několik tisíc lidí. Maximální počet těchto lidí nemůže překročit hranici 5 000 osob. Rozdíl mezi III. a IV. stupněm příspěvku na péči činí 4 000 Kč. Výpočet 5000 osob x 4000 Kč x 12 měsíců = 240 milionů korun ročně. Je však velmi pravděpodobné, že částka výdajů by byla podstatně nižší. Je zajímavé, že tento náš výpočet nebyl na MPSV ČR nikdy zpochybněn. Částka výdajů 1,7 miliardy korun byla poprvé použita až při jednání v Parlamentu, pravděpodobně k zastrašení zákonodárců, kteří se logicky nemohou v této problematice detailně orientovat.

NRZP ČR záměrně věnovala výše uvedenému pozměňovacímu návrhu velkou pozornost a velké úsilí. Byl to test, nakolik je MPSV ČR, ale i současná vládní koalice ochotná skutečně změnit tzv. „Drábkovy reformy“. Způsob odmítnutí našeho návrhu a nekorektní argumentace signalizují, že prosadit zásadní zlepšení například situace pečujících bude velmi obtížné.

Politická reprezentace si vůbec neuvědomuje, že příspěvek na péči nebyl po celou dobu platnosti zákona o sociálních službách valorizován a naopak byl I. stupeň snížen z původních 2000 korun na 800 Kč. Současná výše příspěvku na péči vůbec neodpovídá cenám sociálních služeb a udržuje rodiny, které pečují o své blízké, v nedůstojných životních podmínkách. MPSV ČR údajně připravuje rozsáhlejší novelu zákona o sociálních službách, kde pravděpodobně dojde k legislativní změně posuzování míry závislosti, ale tato novela může platit nejdříve od roku 2016. Je nepřijatelné tak dlouho čekat. Nezbyvá nám nic jiného než důrazně upozorňovat, že současný stav je neudržitelný! ❏

OHLÉDNUTÍ ZA REPUBLIKOVÝM SHROMÁŽDĚNÍM NRZP ČR

TEXT: Václav Krása | ILUSTRACNÍ FOTO: Jan Jirouš

Dne 16. října 2014 se sešlo již popatnácté Republikové shromáždění Národní rady osob se zdravotním postižením ČR. Toto vrcholné zasedání členských organizací se koná každý rok a jeho smyslem je formulovat základní teze pro další období, volba představitelů NRZP ČR a schvalování základních dokumentů.

Jednání se účastnili delegáti z padesáti členských organizací zdravotně postižených z celé České republiky. Letošní zasedání mělo na programu kromě standardní agendy volbu nového místopředsedy NRZP ČR za zemřelou paní Janu Hrdou, schválení nových stanov, a to v souvislosti s účinností nového občanského zákoníku. Velmi důležitým bodem byla politická diskuse a projednávání prohlášení delegátů.

Republikové shromáždění NRZP ČR zvolilo novou místopředsedkyní NRZP ČR paní Táňu Fischerovou. Paní Fischerová je významnou osobností, která se dlouhodobě zabývá problematikou lidí se zdravotním postižením, protože má sama ve vlastní péči syna s těžkým zdravotním postižením. Táňa Fischerová s námi dlouhodobě spolupracuje, a tudíž její volba byla přirozená. Byla zvolena v tajném hlasování, při němž obdržela 49 z 50 možných hlasů. Zvolení paní Fischerové je velkou posilou týmu NRZP ČR.

Delegáti také přijali prohlášení adresované politickým představitelům ČR. Vyjádřili v něm určitou nespokojenost s pomalostí a nekoncepčností současné politické reprezentace při řešení jednotlivých opatření na odstranění restrikcí, které byly přijaty v minulém období. Současně vyzvali politickou reprezentaci k intenzivní spolupráci na řešení jednotlivých problémů. ➤

V Praze dne 16. 10. 2014

Vážený pane prezidente,
vážený pane předsedo vlády,
vážení předsedové obou komor Parlamentu ČR,
vážené představitelky, vážení představitelé parlamentních stran,

my, delegáti 15. RS NRZP ČR, se na Vás obracíme jako na vrcholné představitele ČR a žádáme Vás o změnu přístupu státu vůči potřebám osob se zdravotním postižením. Při změně vlády na počátku letošního roku jsme byli přesvědčeni, že dojde k zásadní změně restriktivní politiky z období let 2012 a 2013, a nadále chceme věřit, že naše tehdejší přesvědčení bylo oprávněné.

Proto si dovoluujeme Vás upozornit na tyto zásadní problémy, které dosud nejsou řešeny, a nabízí se otázka, zda vůbec existuje vůle se jimi zabývat:

Oblast zaměstnanosti

- Dosud platí diskriminační opatření, že příjemci ID III. stupně nesmí být evidováni jako uchazeči o zaměstnání, což je v mém rozporu s Úmluvou OSN o právech osob se zdravotním postižením.
- Prohloubil se rozdíl mezi minimální mzdou příjemců ID a obecnou minimální mzdou. Je to diskriminační opatření, opět v rozporu s Úmluvou OSN. Důsledkem budou nižší starobní důchody této skupiny pracovníků.
- Do našeho zákonodárství byla vrácena podpora zaměstnávání osob zdravotně znevýhodněných, ale tato podpora je významně nižší. Dochází tak k paradoxu, že zaměstnavatel zaměstnávající osoby zdravotně znevýhodněné obdrží podporu 8 000 Kč a od 1. ledna 2015 pouze 5 000 Kč.

Oblast sociálního zabezpečení

- Restriktivní opatření v oblasti dávek pro osoby se zdravotním postižením zůstala beze změny. Nadále je významně nižší příspěvek na mobilitu, příspěvek na bezbariérovou úpravu na bydlení a příspěvky na kompenzační pomůcky byly omezeny.

Oblast sociálních služeb

- Způsob hodnocení nároku na příspěvek na péči nedoznal žádné změny, přičemž významně poškozuje jednotlivé skupiny lidí s mentálním a duševním onemocněním, s poruchami autistického spektra, s indikovanými dietami, ale i osoby s tělesným či jiným druhem postižení. Náš návrh na zmírnění systému deseti základních životních potřeb byl vládní koalici zásadně odmítnut.
- Příspěvek na péči, který nebyl od účinnosti zákona o sociálních službách valorizován, neodpovídá cenovým relacím nakupovaných služeb a udržuje rodiny, které pečují o svoje blízké, v sociální nouzi.
- Považujeme za problematické, že je přerušováno sociální šetření při pobytu posuzované osoby ve zdravotnickém zařízení.

Oblast důchodového zabezpečení

- Systém je založen na subjektivním hodnocení posudkového lékaře bez důkladného týmového posouzení nároku.
- Ze statistických údajů vyplývá výrazný pokles příjemců ID. stupně ID, přičemž tito lidé nejsou schopni se uplatnit na trhu práce.
- Posudkový systém prakticky nepřiznává ID, pokud posuzovaná osoba může pracovat za mimořádných podmínek. To vede k přežívání těchto lidí na životním minimu.

Oblast vzdělávání

- Nedostatečné finanční prostředky pro podpůrná opatření, především pro pedagogické asistenty.
- Neustálá snaha o posilování speciálního vzdělávání, což lze dokumentovat i současnou novelou školského zákona, která je nyní projednávána v Poslanecké sněmovně.

Oblast politiky vůči osobám se zdravotním postižením

- Doposud nebyl ratifikován Opční protokol k Úmluvě OSN o právech osob se zdravotním postižením, ačkoliv jeho ratifikace je jedním z úkolů Národního plánu vytváření rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2010-2014, s termínem splnění do 31. 12. 2014.
- Dalším z úkolů Národního plánu je přijetí zákona o koordinované rehabilitaci. MPSV ČR zcela zastavilo práce na přípravě tohoto zákona, rovněž byly zastaveny práce na zákonu o dlouhodobé péči.
- Jako příklady nesystémového přístupu k osobám se zdravotním postižením lze uvést následující skutečnosti:
- Zákon o komunikačních systémech neslyšících a hluchoslepých, který byl přijat v roce 1998, stanoví: „Neslyšící a hluchoslepé osoby mají právo svobodně si zvolit z komunikačních systémů uvedených v tomto zákoně ten, který odpovídá jejich potřebám.

Jejich volba musí být v maximální možné míře respektována tak, aby měly možnost rovnoprávného a účinného zapojení do všech oblastí života společnosti i při uplatňování jejich zákonných práv.“ K tomuto zákonu však chybí prováděcí vyhláška, a tak není stanovena odpovědnost za plnění tohoto zákona. Není zřejmé, kdo je odpovědný za to, že potřeby lidí neslyšících a hluchoslepých nejsou zohledněny.

- Invalidita přiznávána duševně nemocným – osoby s duševním onemocněním se potýkají s tím, že vrchol nemoci nastupuje kolem 20. roku věku. Tito lidé nemají dostatečně dlouhou dobu sociálního pojištění, a tudíž jim není vyplácen invalidní důchod. Přežívají tak na pokraji společnosti bez prostředků.
- Nový občanský zákoník nově upravil podmínky opatrovnictví, avšak dosud nebyl přijat zákon o opatrovnictví. Tito lidé se dostávají do neřešitelné situace, protože soudy musí posoudit všechny případy omezení právní způsobilosti, což je v dohledné době technicky nerealizovatelné. Příprava nového občanského zákoníku nebyla konzultována s NRZP ČR a ani ostatními organizacemi, a tak se zde používá nepřijatelná terminologie, jako je němý a podobně.

My, delegáti Republikového shromáždění NRZP ČR, považujeme výše uvedené problémy při integraci osob se zdravotním postižením do společnosti za velmi závažné a žádáme, aby se jimi odpovědní představitelé státu vážně zabývali. Jsme připraveni k otevřené diskusi a spolupráci na rychlém a konkrétním řešení jednotlivých oblastí. ▣

NEJVĚTŠÍM PROBLÉMEM JSOU BARIÉRY V NÁS SAMOTNÝCH,

říká nová místopředsedkyně NRZP ČR Táňa Fischerová

TEXT: Václav Krása | FOTO: Vlasta Bičáková

Herečka, matka postiženého syna Kryštofa, občanská aktivistka, bývalá poslankyně a nedávná prezidentská kandidátka byla na patnáctém Republikovém shromáždění Národní rady osob se zdravotním postižením ČR zvolena novou místopředsedkyní NRZP ČR. Nahradila ve funkci paní Janu Hrdou. Po volbě jsem položil paní Fischerové několik otázek.

Táňo, známe se mnoho let, a tak ti budu tykat. V tajné volbě jsi obdržela 49 hlasů od přítomných 50 delegátů. Co tomu říkáš?
Potěšilo mě to a беру to jako závazek. Je to velká důvěra.

Ve funkci jsi vystřídala významnou osobnost hnutí osob se zdravotním postižením paní Janu Hrdou. Znalý jste se?
Ano, s Janou jsme se znaly dlouhá léta. Myslím,

že jsme přišly do styku v době mého poslancování, kdy jsem vedle tebe poznala i Janu. Spolupracovaly jsme na zákoně o sociálních službách. I později, když bylo třeba pomoci lidem s postižením, jsme byly v kontaktu. Po skončení poslaneckého mandátu jsme se stýkaly s Janou dál a občas jsme se i někde potkaly. Psaly jsme si i při příležitosti různých svátků a poslední dva roky mě Jana požádala, abych byla v komisi lidí, kteří rozhodovali o prostředcích na pomoc těžce zdravotně postiženým. Její odchod se mě hodně dotkl a přijala jsem tu funkci také kvůli ní, jako hluboké poděkování za všechno, co ve svém těžkém životě zvládla.

Jsi veřejně známou osobností. Co tě přesvědčilo k přijetí nabídky kandidovat na místopředsedkyni Národní rady?

Jasně že ty a pak samozřejmě celoživotní pocit zodpovědnosti. A i ta Jana.

Všichni tě již dlouhá léta známe, spolupracuješ s námi již mnoho let, přesto o tvém soukromí se toho obecně ví velmi málo. Můžeš čtenářům říci, kde jsi vyrůstala, co tě přivedlo k divadlu?

Moji rodiče se vzali po válce, jejich osudy byly podobné, protože oba přišli o své celé rodiny. Takže naše dětství bylo chudé, ale zaměřené na hodnoty. Vyrůstala jsem v Praze a mám ještě mladšího bratra. K divadlu mě přivedl táta, byl divadelní režisér. Po válce se přimkl k divadlu, se kterým se potkal v Terezíně, a bylo to jediné, co mu zůstalo, když válka skončila. Maminka byla před válkou baletka. Začínala jsem v Činoherním klubu.

Jaké máš koníčky?

Ráda dělám koláže a někdy si tak pro radost píšu povídky.

Táňo, můžeš nám říci něco o svém synovi?

Kryštof se narodil s postižením DMO a dnes mu je 38 let. Prošli jsme celou cestou problému a někdy je i neuměli řešit. Dlouhou dobu jsem to řešila tím, že 5 měsíců byl doma a 7 měsíců byl v ústavu. Ten byl kdysi vlajkovou lodí změn, dokud ještě žil legendární ředitel Milan Cháb. Ale v posledních letech se situace v ústavu začala tak zhoršovat, že jsem se rozhodla si Kryštofa vzít navždy domů, a teď spolu šťastně žijeme. Je to to

nejlepší, co jsem mohla udělat, o to víc mi ale leží na srdci osud klientů, kteří v ústavu zůstali.

A co divadlo a film? Na který film, který jsi natočila, nejraději vzpomínáš? Kde nyní vystupuješ na prknech, která znamenají svět?

Těch bylo samozřejmě víc, ale pro mě takovým důležitým začátkem byl můj třetí film Hotel pro cizince s režisérem Antonínem Mášou, kde jsme s Petrem Čepkem hráli hlavní role. Potom snad Prodloužený čas s Jaromilem Jirešem, to byl film pro dva herce s Milošem Kopeckým. Také jsem měla ráda seriál Konec velkých prázdnin nebo Lékaře umírajícího času.

Teď jsem se trochu vrátila k profesi, takže momentálně hraji v Praze na dvou místech. V Malostranské besedě, kde je po premiéře tzv. čteného divadla. To znamená, že text se čte a je to napůl hrané. Režuruje to Honza Kačer a hraje tam i Nina Divišková a další. Jmenuje se to Domácí představení. Druhým místem je divadlo Art Space v Řetězové ulici v Praze, tam děláme dramaturgii románu Elizabeth Haich Zasvěcení. Jinak mám ještě několik pořadů šansonů s Danielem Dobiášem, autorem i interpretem, kde zpíváme jím zhudebněné texty z minulých století.

Již po desítky let se veřejně angažuješ, jaké byly a jsou motivy tvé občanské angažovanosti?

Stručně řečeno pocit odpovědnosti za stav společnosti a světa.

Vrátím se opět k volbě místopředsedkyně NRZP ČR. Jak si představuješ svoji práci ve vedení Národní rady, co považuješ za prioritní?

Nejdříve budu naslouchat, abych tam našla

svoje místo. Ale samozřejmě, myslím, že můžu nejvíce pomoci v kontaktu s politiky při vyjednávání, protože jich dost ještě stále znám z dob svého poslancování.

„NEJVĚTŠÍ PROBLÉM JSOU BARIÉRY V DUŠI, V ČLOVĚKU. BARIÉRY JSOU V NÁS. POKUD SE PŘEKONAJÍ, JDE VŠE. POKUD JDE O KONKRÉTNÍ VĚC, TAK VIDÍM V SOUČASNOSTI VELKÝ PROBLÉM V PODPOŘE RODIN, KTERÉ PEČUJÍ O SVÉ BLÍZKÉ. PODPORA JE VELMI NÍZKÁ A ZA TO, ŽE CELÝ ŽIVOT OBĚTUJÍ SVÉMU BLÍZKÉMU A ŠETŘÍ STÁTU PENÍZE ZA ÚSTAVY, KDYŽ JDOU DO DŮCHODU, NA SVOJI PÉČI JEŠTĚ DOPLÁCEJÍ NEJNIŽŠÍMI DŮCHODY.“

Co považuješ za největší problém, který nejvíc komplikuje integraci osob se zdravotním postižením do normálního života?

Největší problém jsou bariéry v duši, v člověku. Bariéry jsou v nás. Pokud se překonají, jde vše. Pokud jde o konkrétní věc, tak vidím v současnosti velký problém v podpoře rodin, které pečují o své blízké. Podpora je velmi nízká a za to, že celý život obětují svému blízkému a šetří státu peníze za ústavy, když jdou do důchodu, na svoji péči ještě doplácí nejnižšími důchody.

Poslední otázka na závěr. Táno, máš nějaké osobní krédo?

„Nikdy to nevzdám.“

Děkuji za rozhovor a těším se na spolupráci. ✕

NRZP ČR VYHLAŠUJE 12. ročník cen MOSTY

TEXT: Michal Dvořák | FOTO: Jan Jirouš

NRZP ČR podporuje aktivity druhých přispívající ke zlepšení kvality života osob se zdravotním postižením v České republice. Z tohoto důvodu od roku 2003 pravidelně vyhlašuje a uděluje ceny MOSTY za mimořádnou aktivitu nebo čin ve prospěch těchto osob. Za rok 2014 bude ocenění uděleno ve třech kategoriích - cena pro instituci veřejné správy, nestátní subjekt a osobnost hnutí osob se zdravotním postižením.

Navrhněte a nominujte na cenu MOSTY 2014 aktivitu, projekt či osobnost z vašeho okolí. Návrh na udělení ceny můžete podat na předepsaném formuláři, který je společně se soutěžním řádem vložen do tohoto časopisu. Vyplněný návrh odešlete na adresu NRZP ČR, Partyzánská 7, 170 00 Praha 7. Uzávěrka pro podávání návrhů je 31. prosince 2014. Výsledky ceny MOSTY 2014 budou slavnostně vyhlášeny a ceny uděleny v Brně v březnu 2015. Podrobnosti o akci naleznete v příštím čísle časopisu a na stránkách www.nrzp.cz. ☒

SENÁTORKA HORSKÁ: Stát dlouhodobě ohrožuje kvalitu sociálních služeb

TEXT: Miluše Horská | FOTO: archiv Miluše Horské

Ani počátkem listopadu organizace poskytující sociální služby nevěděly, kolik jim v letošním roce stát zaplatí za jejich péči o občany. V Senátu se k tomuto tématu konala 3. listopadu diskuse zástupců neziskových organizací a veřejné správy. Společně hledali odpovědi na otázky, které ovlivňují životy statisíců občanů.

Překážky ztěžují život především neziskovým organizacím, které za sebou nemají silné zřizovatele s přístupem k veřejným prostředkům jako obce anebo kraje. Současný stav přímo ohrožuje podstatu jejich činnosti, tedy pomoc potřebným. Novela zákona o sociálních službách, kterou 22. října schválil Senát, problémy nijak neřeší. „*Neziskovky stojí stále před problémem nezajištěného víceletého financování, bez něj nebude nikdy stabilizována síť sociálních služeb. Ani na začátku listopadu organizace nevědí, kolik jim v letošním roce stát celkem zaplatí. Novela zákona stanovuje pro každý rok pouze procentuální částku, kterou ze státního rozpočtu každý rok obdrží na financování sociálních služeb kraje, nikdy však nebudeme dopředu vědět, jak vysoká tato suma bude. Nejistota pokračuje,*“ upozornila místopředsedkyně Senátu Miluše Horská, která setkání iniciovala. „*Kvalitu a dostupnost péče o klienty zároveň ohrožuje enormní tlak na snižování nákladů sociálních služeb,*“ varovala senátorka.

Novela nejenže nepřinesla zlepšení, naopak – stát přenesl rozhodování o financování sociálních služeb na kraje, čímž namísto jednoho stávajícího systému financování vzniká 14 nových. Kraje a obce jsou navíc samy poskytovateli sociálních služeb prostřednictvím svých příspěvkových organizací, takže jsou v obrovském střetu zájmů. A zároveň v momentu, kdy kraj nepodpoří služby poskytované neziskovými organizacemi, neexistuje proti rozhodnutí možnost odvolání.

Samostatnou kapitolou je problematika proplácení příspěvku na péči, jelikož není pamatováno na všechny, kteří by na něj měli mít nárok. „*Je chybou, že se při rozhodování o příspěvku na péči zohledňuje takřka pouze fyziologické*

hledisko. Na příspěvek na péči tak často ani v prvním stupni nedosáhnou například duševně nemocní, jejichž handicap není na první pohled vidět, onemocnění je však naprosto vyřadí z běžného života, proto potřebují vysokou míru podpory,“ připomněl Václav Kepř, ředitel Arcidiecézní charity Olomouc.

„NEZISKOVKY STOJÍ STÁLE PŘED PROBLÉMEM NEZAJIŠTĚNÉHO VíCELETÉHO FINANCOVÁNÍ, BEZ NĚJ NEBUDE NIKDY STABILIZOVÁNA SÍŤ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB. ANI NA ZAČÁTKU LISTOPADU ORGANIZACE NEVĚDÍ, KOLIK JIM V LETOŠNÍM ROCE STÁT CELKEM ZAPLATÍ.“

Další specifické problémy představuje absence stanovení základní sítě sociálních služeb nebo chybějící legislativní opora pro komunitní plánování. Neziskový sektor tak i nadále stojí před mnoha nevyjasněnými otázkami, k jejichž vyřešení je třeba součinnost všech zainteresovaných. ✘

PŘIJÍMEJME ŽIVOT SE VŠEMI JEHO BARVAMI

(motto kulturně osvětové akce *Šťěstí s překážkou*)

TEXT: Jaroslava Pupíková | FOTO: Jan Koudelka

Poslední zářijovou neděli se českobudějovické náměstí Přemysla Otakara II. zaplnilo lidmi a příjemnou atmosférou. Konal se zde první ročník kulturně-osvětové akce Šťěstí s překážkou. Akci uspořádala Ing. Alena Čarvašová ve spolupráci s dvacátkou sponzorů, Zdravotně sociální fakultou Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, organizací Arpida a dalšími 14 neziskovými organizacemi zabývajícími se problematikou osob se zdravotním postižením. Projekt byl spolufinancován statutárním městem České Budějovice.

Hlavním cílem akce bylo komunikovat s veřejností o životě rodin pečujících o člověka s handicapem, ukázat nutnost přijetí handicapu a zapojení se do běžného života, který umožní nabrat síly k péči a dalšímu intenzivnímu předávání lásky. Návštěvníci se bavili poslechem živé hudby, zahráli jim Nezmaři, Petr Bende & band, Epydemye a rakouský Together Jazz. Celou akci velmi mile moderoval Jihočechem Jirka Mádl. K vidění bylo rovněž vystoupení slyšících a neslyšících tanečnicků skupiny Blueberry nebo módní přehlídka. Originální módní kousky vytvořené v Čechách a v Rakousku předvedly modelky zdravé i ty s handicapem. Všechny modely přitom korespondovaly s mottem akce „Přijímejme život se všemi jeho barvami“.

V duchu tohoto hesla se rovněž nesly prezentace 15 neziskových organizací, jejichž zástupci měli možnost o své činnosti hovořit veřejně na pódiu v krátkém rozhovoru s moderátorem Jirkou Mádlem. Mezi nimi byly přítomny tři členské organizace Jihočeské krajské rady osob se zdravotním postižením – Rodinné centrum Rozárka, Kolpingova rodina Smečno a Unie Roska. Nechybělo samozřejmě ani regionální pracoviště Národní rady osob se zdravotním postižením ČR, jehož koordinátorka upozornila účastníky na realizaci projektu Euroklíč.

Akce nabízela pro děti zábavné soutěže, tvůrčí dílničky, skákací hrad i lezení po horolezecké stěně. Účastníci si mohli zaběhat na neobvyklé překážkové dráze, kterou tvořily slaměné figuríny zhotovené klienty centra Arpida. Jednotlivé překážky znázorňovaly reálné životní bariéry rodin pečujících o člověka s handicapem – strach,

vlastní hlava, zlé jazyky, pomocná ruka, otazníky, schody. Účastníci běhu podpořili organizaci Arpida finanční částkou 13.365 Kč. K běžcům se připojili rektor Jihočeské univerzity prof. RNDr. Libor Grubhoffer, CSc., primátor Českých Budějovic Mgr. Juraj Thoma, jeho první náměstek Ing. Miroslav Joch, starosta Boršova nad Vltavou Mgr. Jan Zeman a mnoho dalších významných osobností Jihočeského kraje.

*Na předchozí straně
Překážková dráha ze
slaměných figurín*

*Nahoře
Příjemná atmosféra na
českobudějovickém
náměstí s moderátorem
Jirkou Mádlem*

„NA NÁMĚSTÍ PANOVALA PŘÁTELSKÁ ATMOSFÉRA TOLERANCE, UPŘÍMNÝCH ÚSMĚVŮ, ZAMYŠLENÍ SE. AČKOLI JSME BYLI KAŽDÝ JINÝ, ŽILI JSME SPOLEČNĚ A BYLO NÁM SPOLU DOBŘE.“

Velké poděkování a ocenění patří organizátorce celé akce paní Ing. Aleně Čarvašové, která je sama maminkou zdravotně handicapované dcerky. Akci koordinovala a připravovala celý rok. S výsledkem je nadmíru spokojená: „Kromě peněžní částky, kterou jsme vybrali pro Arpidu, se podařilo splnit to, čeho jsem chtěla dosáhnout. Bavili jsme se všichni společně, bez ohledu na zdraví, geografickou příslušnost, bez jakýchkoli bariér. Vyzkoušeli jsme si jízdu na invalidním vozíku, chůzi se slepeckou hůlkou, zooterapii a mnohé dosud málo známé součásti života lidí tzv. odvedle. Na náměstí panovala přátelská atmosféra tolerance, upřímných úsměvů, zamyšlení se. Ačkoli jsme byli každý jiný, žili jsme společně a bylo nám spolu dobře. A o to mi šlo. Nezavírat se před okolím, vyjít do ulic a vytvářet pozitivní energii, která obohatí nás všechny.“

Nad akcí přezvali záštitu hejtman Jihočeského kraje Mgr. Jiří Zimola, náměstkyně hejtmána Mg. Ivana Stráská a primátor Českých Budějovic Mgr. Juraj Thoma. ❧

TÝDEN KOMUNIKACE OSOB SE SLUCHOVÝM POSTIŽENÍM

přinesl osm desítek akcí ve 14 městech

TEXT: Monika Jindrová | FOTO: Monika Jindrová | Jiří Kotáb | Jaroslav Winter

Čtrnáct měst, 50 programových partnerů, 80 zajímavých akcí. Takový byl 3. ročník festivalu Týden komunikace osob se sluchovým postižením, který pořádala od 20. do 28. září nezisková organizace ORBI PONTES. Cílem festivalu je zviditelnit svět osob se sluchovým postižením, šířit pravidla komunikace, zviditelnit činnost organizací a škol pracujících v oblasti sluchového postižení. Hlavním tématem festivalu jsou komunikační prostředky osob se sluchovým postižením a jejich využívání v praxi.

CO TÝDEN PŘINESL?

Festival byl oficiálně zahájen v pátek 19. září v Senátu úvodní tiskovou konferencí spojenou se seminářem. Prezentační představiteli cíle festivalu, promluvili o jednotlivých typech sluchového postižení, prezentovali simultánní přepis, tlumočení do českého znakového jazyka, odezírání i potřebu skrytých titulků. Své služby představil NF Dar sluchu, nabízející screeningové vyšetření sluchu, a NF Dar zraku, který umožňuje preventivní vyšetření zraku v terénu.

Sobota přinesla oslavy Mezinárodního dne neslyšících a novinku festivalu. Uskutečnila se 1. komentovaná procházka po Praze s využitím online simultánního přepisu. Na pražské Kampě jste mohli potkat skupinku lidí s tablety a jejich průvodkyni, která mluvila do mikrofonu a jejíž zajímavý výklad posílala na tablety účastníkům přepisovatelka paní Simona. Nevšední akci připravilo ORBI PONTES spolu s Transkript online, s.r.o.

Asociace organizací neslyšících, nedoslýchavých a jejich přátel (ASNEP) pořádala v Praze na Andělu oslavu Mezinárodního dne neslyšících. Organizace pomáhající osobám se sluchovým postižením představily své služby podle jednotlivých témat (tlumočení do znakového jazyka, signální psi, simultánní přepis, výuka znakového jazyka, sociální služby, hluchoslepí atd.). Na pódiu se představily hudební skupiny s tlumočením do českého znakového jazyka.

Oblíbená komentovaná prohlídka v Botanické zahradě hl. m. Prahy se konala v neděli. „Právě za pořádání festivalu Týden komunikace osob se sluchovým postižením a komentovaných prohlídek s využitím online simultánního přepisu

„CÍLEM FESTIVALU JE ZVIDITELNIT SVĚT OSOB SE SLUCHOVÝM POSTIŽENÍM, ŠÍŘIT PRAVIDLA KOMUNIKACE, ZVIDITELNIT ČINNOST ORGANIZACÍ A ŠKOL PRACUJÍCÍCH V OBLASTI SLUCHOVÉHO POSTIŽENÍ. HLAVNÍM TÉMATEM FESTIVALU JSOU KOMUNIKAČNÍ PROSTŘEDKY OSOB SE SLUCHOVÝM POSTIŽENÍM A JEJICH VYUŽÍVÁNÍ V PRAXI.“

jsme byli nominováni na výroční cenu Mosty 2013,“ uvedla ředitelka pořádající neziskové organizace ORBI PONTES Renata Škopková.

Pondělí patřilo acroyoze. Netradiční cvičení připravila Eva Kovářová, která cvičí s lidmi se sluchovým postižením již od prvního ročníku festivalu. Kdo nebyl na cvičení, mohl zajít do České unie neslyšících na výtvarný workshop či navštívit neslyšící skauty v jejich oddílu. V Brně a Dobřichovicích jste mohli vyzkoušet kurz českého znakového jazyka. V Dobřichovicích byl program určený pro děti z běžných škol. Akci

pořádala prádelna Zelený ostrov spolu s Pevností – Českým centrem znakového jazyka, o.s. V Liberci jsme se vrátili do historie na výstavě historických sluchadel a kompenzačních pomůcek. V klubovně Hradeckého spolku neslyšících přivítali příznivce nordic walking na přednášce spojené s praktickou ukázkou.

Úterní dopoledne jsme se báječně bavili v Divadle Kampa. Pro děti bylo na programu divadelní představení Kvak a Žbluňk tlumočené do českého znakového jazyka. Rozpustili žabáci pobavili děti i jejich doprovod. Pro veřejnost otevřeli své dveře v České unii neslyšících. Pozdní odpoledne jste si mohli zpříjemnit workshopem „Nevysvětluj, ukazuj“ a připomenout si, jak krásně lze využít ke komunikaci obrázky. Kdo chtěl, mohl se v Era světě zdržet a zajít do kina na film Číňan se speciálně upravenými barevnými titulky. V Brně se pořádaly otevřené hodiny českého znakového jazyka, v Olomouci na pedagogické fakultě proběhla přednáška na téma Příběhy a humor neslyšících. V Ostravě vyrazili lidé se sluchovým postižením na setkání do knihovny. V liberecké knihovně byly promítány animované a trikové reklamní snímky. Den plný her aneb Kdo si hraje nezlobí proběhl v Hradci Králové.

Středa patřila opět dětem. Stodůlecký jarmark byl plný soutěží určených především dětem s různou vadou sluchu nejen z řad pravidelných uživatelů služeb CDS Tamtam, ale také žákům pražských středních, základních a mateřských škol pro sluchově postižené. Knihovna města Mladá Boleslav ve spolupráci s ORBI PONTES připravila přednášku pro veřejnost na téma Nebojme se komunikace s lidmi se sluchovým postižením. Své dveře otevřeli v Centru služeb pro neslyšící a nedoslýchavé, o.p.s., v Ostravě a v Ostravském spolku neslyšících.

Ve čtvrtek 25. září byla na programu stěžejní akce ORBI PONTES - odborná konference „Komunikační prostředky osob se sluchovým postižením v praxi“. Uskutečnila se v důstojném prostředí velkého sálu Magistrátu hlavního města Prahy, který byl zaplněn téměř do posledního místa. Účastníci z řad zdravotníků, sociálních pracovníků, úředníků, neziskových organizací a veřejnosti se dozvěděli spoustu praktických informací a viděli využití tlumočení do znakového jazyka a simultánního přepisu v praxi. Testerka sociální firmy Transkript online, s.r.o., paní Gita Moravcová předvedla online simultánní přepis na tabletu a promluvila spolu s jednatelem společnosti panem Zelenkou o způsobu využití online služby. V diskusi pak zazněl požadavek na zavedení možných příspěvků na moderní kompenzační pomůcky. Celá konference byla tlumočena do českého znakového jazyka a simultánně přepisována. Využit byl také systém Polygraf pro přenos simultánního přepisu na tablety účastníkům konference.

Ohlasy na konferenci jsou kladné. Například Eva Dedíková z pracoviště inspektorátu práce pro Moravskoslezský a Olomoucký kraj v Ostravě uvedla: „...děkuji za informace, k materiálům se ráda vrátím. Chci také poděkovat za možnost účasti na konferenci, byla pro mě velmi zajímavá a přínosná.“ Všechny 12 prezentací je ke stažení na www.orbipontes.cz.

V Brně se otevřely dveře České unie neslyšících Brno a Střední školy pro osoby se sluchovým postižením a Odborného učiliště Gellnerova, tzv. Gellnerky. Večer si Brňáci mohli zabubnovat se Spálenými sušenkami. V Ostravě proběhla přednáška na téma Neslyšící u lékaře. V Pardubicích se řešily vztahy mezi sourozenci. V Táboře se konal charitativní koncert skupiny Traband tlumočený do českého znakového jazyka na podporu veřejné sbírky. Účastníci přispěli na obnovu prostor v centru Kaňka, kde jsou vedeny odborné terapie pro děti.

V pátek jsme se setkali s americkými studenty, zahráli si beachvolejbal a večer zašli do černého divadla na WOW SHOW Praha. V Českých Budějovicích byly zahájeny třídní oslavy 100. výročí Budějovického spolku neslyšících, které vyvrcholily v sobotu společenským plesem a v neděli charitativní akcí Šťěstím s překážkou.

Sobota patřila v Praze opět komentované procházce s využitím online přepisu, tentokrát jsme byli na Vyšehradě.

Ve Zlínském kraji se akce konala pod názvem Týden sluchově postižených ve Zlínském kraji. Poradenské centrum pro sluchově postižené v Kroměříži, Valašském Meziříčí a Uherském Hradišti připravilo spoustu zajímavých akcí. Nechyběly dny otevřených dveří, výlety, promítání filmu ve znakovém jazyce s českými titulky Exponát roku 1827.

Celý festival provázela soutěž pro slyšící veřejnost o věcné ceny, kterou pořádalo ORBI PONTES na svých webových stránkách.

Záštitu nad třetím ročníkem festivalu Týden komunikace osob se sluchovým postižením převzali senátorka Daniela Filipiová, hlavní město Praha, ministr kultury Mgr. Daniel Herman, ministr zdravotnictví MUDr. Svatopluk Němeček, MBA, a ministerstva práce a školství. ✘

Třetí ročník festivalu podpořily Era, E.ON Česká republika, s.r.o., Virtuse Energy, s.r.o., Nadace Charty 77 – Konto Bariéry, NEWTON Technologies, a.s., TIL Account, s.r.o., 3M Česko, s.r.o., Panter, s.r.o., FPS Repro, s.r.o., Segafredo Zanetti CR, s.r.o., Evropské vody, s.r.o., Mirka Talavašková, Černé divadlo WOW Show Praha. Děkuje všem partnerům za podporu.

PES, BEZ KTERÉHO SI ŽIVOT NEUMÍTE PŘEDSTAVIT

TEXT: Jitka Lebedová

Vidím šest nohou a bílou hůl. Přesněji, dvě lidské nohy a čtyři psí tlapy. Ano, je to zrakově postižená osoba doprovázená vodícím psem. Jen málokterý člověk se zdravým zrakem si dokáže představit, jak může čtyřnohý psí pomocník ulehčovat život. Slečna Jitka Lebedová, která sama trpí vadou zraku, takzvanou světloplachostí, cvičí vodící psy již od roku 2001

O čtyři roky později založila občanské sdružení Pes Pro Tebe, pod kterým předala už 58 speciálně vycvičených psů. Slečna Lebedová se věnuje také agility, kdy pořádá tréninky i pro širokou veřejnost. Kromě vodících psů se občanské sdružení Pes Pro Tebe zaměřuje také na výcvik psů asistenčních. Tito pejsci pomáhají zejména lidem upoutaným na invalidní vozík, a to například s vysvlékáním oblečení, podáváním věcí či otevíráním a zavíráním dveří. V neposlední řadě mohou tito mazlíčci sloužit jako psi canisterapeutičtí, kdy pes dodává energii a uvolňuje svaly mentálně či tělesně postiženému člověku.

Jitka Lebedová se často setkává s lidmi, kteří si myslí, že vodící pes je chudák. Tento ubožáček nemá ze života vůbec nic, protože mu nezbyvá nic jiného než poslouchat na slovo. Ovšem opak je pravdou. Vodící pes je sebevědomé šťastné zvíře, které je od malička vedené správným směrem. Umí se chovat ve společnosti lidí či jiných psů. Ví, jak se pohybovat na vesnici či v městském ruchu. Od štěněte cestuje různými dopravními prostředky a navštěvuje veřejná místa. Speciální povelová technika vodícího psa se učí až poté, co pes mentálně vyzraje. Výcvik probíhá postupně a zábavnou formou. Pes za splnění úkolů dostává pamlsky. Hravějším pejskům stačí jako odměna hračka. V poslední fázi výcviku pes vodí v plné zátěži. Cvičitel chodí s klapkami na očích, a simuluje tak psovi jeho budoucí práci v plném rozsahu. Poté co je čtyřnohý pomocník předán klientovi, je pro něj radost pracovat. Vodící pes

doprovází svého pána do práce, do obchodu, do školy či jen tak na procházce. Pes je smečkové zvíře, a svůj čas proto nejraději tráví se svým pánem, popř. s celou lidskou smečkou, tedy rodinou. A to je pro něj ta největší odměna.

VZDĚLÁVÁNÍ PRACOVNÍKŮ OBČANSKÉHO SDRUŽENÍ PES PRO TEBE KE ZVYŠOVÁNÍ KVALITY POSKYTOVANÝCH SLUŽEB

Občanské sdružení Pes Pro Tebe tento projekt zahájilo v červenci 2013. Je financován z Evropského sociálního fondu v rámci operačního programu Praha – Adaptabilita. Trvá do prosince 2014 a jeho cílem je zlepšit komunikaci mezi pracovníky a dobrovolníky občanského sdružení a zrakově, mentálně či tělesně postiženými lidmi.

Díky projektu si občanské sdružení mohlo dovolit vzdělávat svůj tým v sociální oblasti. Pracovníci občanského sdružení se s pomocí lektorky, která sama trpí zrakovou vadou, naučili rozlišovat a chápat jednotlivá postižení a zlepšili si komunikaci s takto postiženými lidmi. Pro tuto skupinu bylo připraveno také vzdělávání s psychologem, které pracovníkům objasnilo, co je základem správné vedené konverzace.

Dobrovolníci se dozvěděli, jak se žije s handicapem. Díky praktickým ukázkám si například mohli vyzkoušet, jaký je rozdíl mezi chůzí s bílou hůlí bez vodícího psa a chůzí s vodícím psem. Pochopili tak důležitost speciálně vycvičeného psího pomocníka pro osoby se zdravotním postižením. V neposlední řadě se

zlepšili v komunikaci s lidmi upoutanými na invalidní vozík či lidmi se zrakovým postižením.

Jednatelce sdružení byly hrazeny vzdělávací kurzy na téma management neziskové organizace či finanční a právní řízení neziskové organizace.

Díky financím z projektu mohl být zaplacen taktéž fundraiser, který je pro organizaci velice přínosný. Jeho hlavním úkolem je vyhledávat finanční prostředky na výcvik asistenčních psů, kteří v naší republice nejsou hrazeni státem. Fundraiser v rámci projektu absolvoval vzdělávací kurz, jehož úkolem bylo přiblížit principy oslovování dárců a zlepšit tak komunikaci mezi potřebnými a sponzory. V současné době je cílem organizace získat finance na postavení zázemí, které bude soužití nejen k výcviku psů, ale také k integraci zrakově, mentálně či tělesně postižených lidí do běžného života. ▣

OBČANSKÉ SDRUŽENÍ PES PRO TEBE, O. S.,
www.pesprotebe.com

Registrační číslo projektu:
CZ.2.17/2.1.00/36010

Název projektu: Vzdělávání pracovníků občanského sdružení Pes Pro Tebe ke zvyšování kvality poskytovaných služeb

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND PRAHA & EU:
INVESTUJEME DO BUDOUCNOSTI

MUZEUM A JEHO NOVÉ MOŽNOSTI PRÁCE S NÁVŠTĚVNÍKEM

aneb Co zajímavého můžeme zažít v muzeu?

TEXT: Jitka Pešková | Lenka Zmeková

Progresivní součástí muzejní práce se v posledních desetiletích stává muzejní pedagogika. Vzdělávací roli naplňují muzea sice již od svého zrodu, dnešní návštěvník i doba však kladou na muzea zcela jiné nároky, než tomu bylo dříve. V našem článku se snažíme přiblížit nový obraz muzea a poskytnout konkrétní výstupy z Jihočeského muzea v Českých Budějovicích, kde vzniklo Centrum interaktivního vzdělávání.

Co to je muzeum a jaké jsou jeho hlavní funkce?

Mezinárodní rada muzeí definuje muzeum takto: „Muzeum je stálá, nevýdělečná instituce ve službách společnosti a jejího rozvoje, otevřená veřejnosti, která získává, uchovává, zkoumá, zprostředkuje a vystavuje hmotné doklady o člověku a jeho prostředí za účelem studia, vzdělávání, výchovy a potěšení“. Jednou z hlavních činností muzeí je

tedy sbírkotvorná činnost, evidence a ochrana sbírek. Muzeum má však i další velmi důležitou úlohu, a to vzdělávací. V současné době již tato role v mnoha muzeích není brána jako podružná a stává se progresivní součástí dění v muzeu. Vzděláváním v muzeu se zabývá muzejní pedagogika.

Co to je muzejní pedagogika?

Muzejní pedagogika je podle Pedagogického slovníku „rozvíjející se pedagogickou disciplínou, zkoumající všechny aspekty využívání muzeí a v nich uchovávaných sbírek pro vzdělávací a výchovnou činnost.“ V současné době vidíme pozitivní dopady muzejně-pedagogických programů na každého návštěvníka, jelikož u programů je využíván sbírkový fond daného muzea a objektové učení. Cílem objektového učení je zpřístupnit sbírkové předměty, které jsou nositelem informací. Kontext předmětu, nacházející se v muzejní expozici či výstavě, se tím objasňuje v jeho samotné historii. Proto má sbírkový předmět nezastupitelnou hodnotu jedinečnosti a autenticity. „Cílem objektového učení je umožnit návštěvníkům, zejména dětem a mladým lidem, porozumět tomu,

co a proč muzeum uchovává ve svých sbírkách a vystavuje ve svých expozicích," uvádí Alexandra Brabcová v knize *Brána muzea otevřená*. Pro zdravotně znevýhodněné je tato forma zprostředkování poznávání velice vhodná, protože „objektové učení využívá všech smyslů k porozumění, tvoření hypotéz, hodnocení a shromažďování informací, které právě slouží k interakci daného objektu. Základním principem objektového učení je kombinace aktivního učení a porozumění“ (Jitka Pešková: *Vzdělávací strategie Jihočeského muzea v Českých Budějovicích*)

V muzeu mohou myšlenky muzejní pedagogiky realizovat například odborní pracovníci muzea, tedy kurátoři sbírek. Tato varianta však není zcela ideální, jelikož odborní pracovníci mají za úkol především péči o svěšený sbírkový fond a na práci s veřejností jim nezbyvá moc času. Ideálním pracovníkem pro realizaci muzejně-pedagogického procesu je tedy přímo muzejní pedagog.

Kdo je muzejní pedagog?

Muzejní pedagog je odborník orientující se v oblasti výstavnictví, v péči o sbírkové předměty a samozřejmě má znalosti z muzejní pedagogiky a didaktiky. Programy pro školy by měl být schopen navázat na rámcový vzdělávací program (RVP), což je základní kurikulární dokument, kterým se školy musí řídit. Výsledkem je pak kvalitní spolupráce mezi muzeem a školou, jelikož program připravený v muzeu přímo navazuje na učivo konkrétního předmětu ve škole. Muzejní pedagog musí být schopen připravit programy pro širokou škálu návštěvníků, mezi které patří i návštěvníci s určitým handicapem. Je proto nutné, aby je orientoval v práci s touto cílovou skupinou. Od muzejního pedagoga se též očekává odborná publikační činnost. Všechny tyto předpoklady a mnoho dalších kompetencí tvoří balíček vědomostí vedoucích k úspěšné práci s návštěvníkem. Muzejní pedagog je často i lektorem programů, které sám vytvoří. Pracuje se všemi cílovými skupinami, to znamená i se skupinami zdravotně znevýhodněných.

Jak vypadá práce muzejního pedagoga se skupinami zdravotně znevýhodněných?

Skupiny zdravotně znevýhodněných tvoří v rámci návštěvnosti muzea menší návštěvnickou skupinu než například školy. V rámci připravovaných programů je na ně však třeba myslet, jelikož jejich zájem, jak se mnohdy ukazuje, je veliký. Před muzejním pedagogem pak stojí velký úkol – upravení edukačního programu tak, aby zprostředkování tématu bylo srozumitelné a docházelo k zapojení těch smyslů, které jsou pro dané znevýhodnění nejhodnější (myslí také na propojení s Rámcovým vzdělávacím programem pro speciální vzdělávání). Do zprostředkování tématu je tak zapojena emoce, pozitivně ovlivňující zážitek. Všechny tyto aspekty ovlivňují efektivitu programu a návštěvník si tak odnáší nejen zážitek, ale i poznání.

Abyste docházelo k vzájemnému propojení všech aspektů, musí samozřejmě muzejní pedagog znát specifika daných cílových skupin. Nepochybnou výhodou je i znalost speciální pedagogiky. Kromě muzejního pedagoga by měli specifika dané cílové skupiny znát i ostatní pracovníci muzea, kteří přijdou s těmito návštěvníky do kontaktu.

S jakými dalšími pracovníky se může návštěvník se zdravotním znevýhodněním v muzeu setkat?

Dalšími osobami komunikujícími s návštěvníkem jsou dozorcí, průvodci, lektori, dále pak studenti, dobrovolníci či odborní pracovníci. Muzejní pedagog však stojí v rámci vzdělávacího procesu, který probíhá na půdě muzea, nad všemi zmíněnými profesemi.

Dozorcí jsou pracovníci, kteří dohlíží na svěšenou část výstavy či expozice. Jejich povinností ➤

Na předchozí straně
Hlavní vchod do Jihočeského muzea s bezbariérovým přístupem

Úplně nahoře
Žáci z centra Arpida na edukačním programu Výstava hub

Nahoře
Žáci ze Základní školy pro sluchově postižené České Budějovice na edukačním programu Výstava hub

Žáci ze Základní školy pro sluchově postižené České Budějovice na edukačním programu Vánoce

je podat návštěvníkům základní informace, dbají na bezpečnost nejen vystavených exponátů, ale i návštěvníků. **Průvodci** pak vedou komentované prohlídky muzea. Průvodce samozřejmě musí mít hlubší znalosti nežli dozorce. Musí umět reagovat na základní otázky týkající se dané problematiky. Další profesí přicházející do úzkého kontaktu s návštěvníky je **lektor**. Lektori realizují již zmíněný vzdělávací program připravený muzejním pedagogem. Lektor musí mít povědomí o pedagogických postupech, které jsou v muzeu využívány. V některých muzeích jsou též využíváni **studenti**. Ti jsou vyškoleni

„SKUPINY ZDRAVOTNĚ ZNEVÝHODNĚNÝCH TVOŘÍ V RÁMCI NÁVŠTĚVNOSTI MUZEA MENŠÍ NÁVŠTĚVNICKOU SKUPINU NEŽ NAPŘÍKLAD ŠKOLY. V RÁMCI PŘIPRAVOVANÝCH PROGRAMŮ JE NA NĚ VŠAK TŘEBA MYSLET, JELIKOŽ JEJICH ZÁJEM, JAK SE MNOHDY UKAZUJE, JE VELIKÝ. PŘED MUZEJNÍM PEDAGOGEM PAK STOJÍ VELKÝ ÚKOL - UPRAVENÍ EDUKAČNÍHO PROGRAMU TAK, ABY ZPROSTŘEDKOVÁNÍ TÉMATU BYLO SROZUMITELNÉ A DOCHÁZELO K ZAPOJENÍ TĚCH SMYSLŮ, KTERÉ JSOU PRO DANÉ ZNEVÝHODNĚNÍ NEJVHODNĚJŠÍ.“

muzejním pedagogem například v rámci jejich studia nebo dobrovolnické činnosti. Pomáhají při tvorbě vzdělávacích programů, pracovních listů či sešitů. Mohou vykonávat práci průvodce nebo samotného lektora. V našich muzeích se začínají objevovat též **dobrovolníci** vyškolení muzejním pedagogem pro práci s návštěvníky. Svěřenou práci vykonávají ve svém volném čase, bez nároku na finanční odměnu.

Jaké požadavky jsou kladeny na muzeum v rámci zprostředkování expozic/výstav pro zdravotně znevýhodněné?

Muzejně-vzdělávací aspekt je v současné době horkou otázkou v koncepci muzejnictví. Pokles

návštěvnosti, důraz na interaktivitu a zájem obyvatelstva o jiné volnočasové aktivity, klade na muzea stále větší požadavky, vedoucí k udržení zájmu o kulturně-historické dědictví. V úvahu musí muzea brát i různorodé složení společnosti, včetně zdravotně znevýhodněných, kladoucí na koncepci muzejního výstavnictví a zprostředkování daných exponátů další požadavky. V souvislosti se zdravotně znevýhodněnými by pro efektivní spolupráci mělo být myšleno v expozicích a výstavách na bezbariérovost, taktilní exponáty, simultánní přepis a jiné.

Co se týká konkrétního příkladu, třeba Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích a jeho nedávno vzniklé Centrum interaktivního vzdělávání se intenzivně zabývá přípravou vzdělávacích a doprovodných programů pro zdravotně znevýhodněné návštěvníky. S tím souvisí i návrhy pro novou expozici Jihočeského muzea, která by měla být vybudována v červnu roku 2015. Předpokládá se, že bude „podporovat zpřístupnění expozic v muzeích a galeriích osobám s omezenou schopností pohybu nebo orientace v rámci zajištění standardizovaných veřejných služeb muzeí a galerií pro osoby se zdravotním postižením ve smyslu zákona č. 122/2000 Sb., ve znění zákona č. 483/2004 Sb., a podílet se na zpřístupnění dalších kulturních zařízení ve smyslu Národního rozvojového programu mobility pro všechny.“ (viz Národní plán vytváření rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2010-2014)

Jaké programy připravuje Centrum interaktivního vzdělávání Jihočeského muzea pro zdravotně znevýhodněné?

Centrum interaktivního vzdělávání Jihočeského muzea má připravenou vzdělávací koncepci, ve které je zařazena též práce se zdravotně znevýhodněnými návštěvníky. V roce 2013 proběhly úspěšně dva pilotní edukační programy – „**Pozoruhodný svět hub**“ a „**Příběh Vánoc**“. Oba programy byly navázané na RVP, byly osloveny školy i skupiny zdravotně znevýhodněných. Ze zdravotně znevýhodněných se zúčastnili žáci se zrakovým a sluchovým postižením. V roce 2014 se díky přestěhování do nově zrekonstruované hlavní budovy, která je bezbariérová, začalo intenzivně pracovat na dalších edukačních programech. Mezi ně patřil program pro děti s Downovým syndromem „**Poznááme přírodniny**“, dále pak program „**Poznááme pravěk**“ pro skupinu hluchoslepých a byla navázána dlouhodobá spolupráce s centrem pro rehabilitaci osob se zdravotním postižením Arpida. Pro centrum byla vypracována nabídka vzdělávacích programů pro školní rok 2014 -2015. Navržené programy Arpida zapracovala do svých školních vzdělávacích programů. Z realizovaných akcí můžeme jmenovat „**Pozoruhodný svět hub**“ (například navázaný na RVP Člověk a jeho svět - rozmanitost přírody, Člověk a příroda - základní poznatky

z přírodopisu) nebo „**Po stopách koněpřežky**“. Další edukační programy se uskuteční v Jihočeském muzeu nebo v centru Arpida, a to vždy jednou za měsíc. Ze všech akcí jsou pořizovány reporty a fotodokumentace. Veškeré informace jsou dostupné na webových stránkách muzea.

Dlouhodobým projektem Centra interaktivního vzdělávání bude projekt „**Muzejní kufříky**“. Ten umožní další zpřístupňování témat z oblasti historie všem cílovým skupinám. Výhodou těchto didaktických pomůcek bude možnost přímého kontaktu s reálnou kopií muzejního předmětu, takzvaný taktilní efekt. Projekt je financován z grantu Nadace ČEZ.

Personálně má Centrum interaktivního vzdělávání v současné době dva muzejní pedagogy. V rámci své práce se zaměřují na všechny cílové skupiny. Pro zdravotně znevýhodněné zpřístupňují jak krátkodobé výstavy, tak pořádají individuální externí projekty. Cílem je, aby všechny skupiny měly z návštěvy muzea a jeho poboček stejný zážitek a poznání.

Jaký přínos a výsledky mohou mít muzejně-edukační programy pro osoby se zdravotním znevýhodněním?

Muzejní pedagog by měl v rámci své práce zpřístupňovat expozice, případně výstavy daného muzea všem cílovým skupinám. Má možnost pozitivně ovlivňovat návštěvnost muzea, působit

na místní společenství, spolupracovat se školami a institucemi mimoškolního vzdělávání včetně organizací pro osoby se zdravotním postižením. Možnosti práce muzejního pedagoga se všemi skupinami návštěvníků závisí na nastavení jeho pozice, kompetencí a spoluprací s ostatními kolegy. Jedině tak lze dosáhnout výsledků, které jsou pro danou instituci dlouhodobé a přínosné. Pro osoby se zdravotním znevýhodněním to jistě představuje nejen efektivní vzdělávací aktivitu, ale především vhodné trávení volného času. ✎

Edukační program
Poznáváme přírodniny pro děti
s Downovým syndromem
ze společnosti Ovečka, o.p.s.

MGR. JITKA PEŠKOVÁ

Vystudovala v bakalářském a navazujícím magisterském studiu muzeologii na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity. Dále absolvovala v bakalářském studijním programu specializaci v pedagogice na Jihočeské univerzitě v Českých Budějovicích. Působí jako muzejní pedagog v Jihočeském muzeu v Českých Budějovicích a věnuje se muzejní pedagogice a didaktice, práci s veřejností a možnostem využití dobrovolníků v edukační činnosti muzea.

MGR. LENKA ZMEKOVÁ

Vystudovala v bakalářském a navazujícím magisterském studiu muzeologii na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity v Brně. Obecné pedagogické znalosti doplnila ukončením pedagogického minima na VUT v Brně. Vzdělávací oblasti se věnovala několik let v soukromé sféře v pozici koordinátora vzdělávání. V současnosti působí jako muzejní pedagog v Jihočeském muzeu v Českých Budějovicích, kde se věnuje muzejní pedagogice se specializací na práci s osobami se zdravotním znevýhodněním.

Náměstkyně ministryně práce a sociálních věcí JANA HANZLÍKOVÁ V ROZHOVORU PRO MOSTY: Člověk má mít v okolí někoho, s nímž si může promluvit o svém trápení

TEXT: Radka Svatošová | FOTO: archiv Jany Hanzlíkové

Mgr. Jana Hanzlíková pracuje jako náměstkyně ministryně práce a sociálních věcí. Ve své gesci má problematiku ochrany práv dětí a sociálního začleňování. Duší je však stále sociální pedagožkou a poradkyní, jelikož v těchto pozicích působila přes 18 let. Celou tu dobu se věnovala práci s dětmi a osobami se zdravotním postižením různého druhu (kombinované, tělesné, mentální postižení, vady řeči, poruchy autistického spektra). Stejně dlouhou praxi má v poradenské, konzultační a vzdělávací i terapeutické činnosti, kde se specializovala především na pomoc osobám se zdravotním postižením a rodičům dětí s tímto handicapem. Narodila se v Chrudimi, od roku 1986 žije v Pardubicích.

Už více než půl roku pracuješ ve funkci náměstkyně na MPSV ČR? Za tu dobu můžeš už hodnotit, co ti tato změna přinesla?

Přechod z neziskového sektoru do státní správy vnímám jako obrovskou změnu. Je to jiný způsob práce. Pozitivní pro mne je rozhodně to, že v mé gesci je ochrana práv dětí a sociální začleňování, to jsou oblasti, kde mohu uplatnit všechny své předchozí zkušenosti z práce s lidmi se zdravotním postižením, z oblasti sociálních služeb, ale i speciálního školství a poradenství.

Také si myslím, že tam dokážu vnést svůj způsob práce a propojení s mými zkušenosti z NNO, a to vnímám jako velmi přínosné. Mám ráda otevřenou komunikaci a spolupráci, jsem zvyklá se pít po informacích, které potřebuji k rozhodování, a zajímají mě názory těch, kterých se ta rozhodnutí dotýkají.

A co mi ta změna přinesla – tak určitě mnoho nových zkušeností a také možnost v podstatě navázat na práci, kterou jsem vytvářela jako garantka sociální politiky v hnutí ANO.

Jak nyní vypadá tvůj běžný pracovní týden?

Každý týden je trochu jiný. Převážně se ale jedná o kombinaci řízení sekce, odborných konzultací a jednání, účast na konferencích či kongresech a další a další činnosti. Je to velmi rozmanité, což mně vyhovuje. Snažím se také vyjít „do terénu“, kde mám možnost diskutovat jak s vedením různých organizací, tak i s lidmi, kteří vykonávají přímou péči o klienty. Ráda si dělám názor na základě vlastní zkušenosti – je pro mne důležité vidět věci na vlastní oči a mít možnost někam vstoupit a nechat na sebe působit atmosféru té organizace nebo zařízení.

Co tě vlastně přivedlo k sociální práci?

Nebyla to právě přímočará cesta, ale asi jsem se k sociální oblasti dostat musela, protože už jako dítě jsem byla velmi komunikativní, vyhovovalo mně povídat si s příbuznými i s lidmi z vesnice, kde jsem bydlela. Na statku, kde jsem prožila dětství, bylo zvykem se scházet v širší rodině, řešit věci společně a hodně o nich diskutovat. Vždycky jsem své dětství vnímala jako velmi šťastné. Už v té době mi vadilo, když se někomu stalo něco nespravedlivého – nedalo mi to, abych to neřešila a nesnažila se zachraňovat ty slabší, a to nejen lidi. Každou chvíli jsem přinesla domů nějaké zraněné nebo ztracené zvířátko. Studovat jsem ale šla ekonomickou školu a to mne potom na několik let odvedlo do ekonomické sféry, kde jsem si znovu ověřila, že mě baví pracovat s lidmi. Navíc jsem se v té době seznámila

s několika rodinami s dětmi se zdravotním postižením a zaujalo mě, jak těžce se dostávaly k informacím a k pomoci, kterou potřebovaly. Myslím, že to byl takový poslední impuls k rozhodnutí jít studovat sociální politiku a také k tomu jít pracovat do speciálně pedagogického centra pro děti s kombinovaným postižením při speciální škole.

Ve speciálním školství jsi potom pracovala poměrně dlouho...

To ano, pracovala jsem tam 18 let, téměř od začátku jsem řídila speciálně pedagogické centrum, kde jsme později rozšířili cílovou skupinu o děti s tělesným a mentálním postižením, s vadami řeči a s autismem. Bavilo mě budovat centrum, vymýšlet nové metody práce, rozšiřovat další činnosti. Vedle toho jsem uvedla do praxe a poté i řídila dvě sociální služby – osobní asistenci a sociálně terapeutické dílny a určitý čas jsem řídila také nestátní zdravotnické zařízení. Celé ty roky to pro mne byla nesmírně zajímavá a různorodá práce, vyhovovalo mi kombinovat manažerské činnosti s přímou prací s klienty, kterým jsem poskytovala poradenství v oblasti sociálně právní a v oblasti speciálního školství.

Měla jsi v té době nějaké aktivity i mimo tuto organizaci?

Byla jsem mluvčí speciálně pedagogických center Pardubického kraje v Asociaci SPC – to jsem vždycky považovala za hodně důležité, protože to byla pozice, která se snažila sjednocovat metody práce a dokumentaci napříč všemi SPC v kraji. Také jsem byla zapojena do komunitního plánování, do různých projektů a začala jsem dělat výcvik v systemické terapii – všechno to bylo hodně zajímavé,

ale také časově náročné, takže mi nezbyval téměř žádný čas pro sebe.

V roce 2012 jsi prodělala vážnou nemoc. Nastala u tebe potom nějaká změna?

Ta nemoc byla pro mne opravdu obrovský zlom. V podstatě mě to téměř ze dne na den vytrhlo z mého mnohaletého pracovního kolotoče, v kterém jsem byla spokojená. Tehdy jsem nemoc vnímala hodně negativně, protože mi

projektů – oba se týkaly systémového řešení školského poradenství. Byla to práce zaměřená na koordinaci metodiků, psaní publikací a metodik. Hodně mě to posunulo odborně, ale hlavně jsem se setkávala a pracovala s novými lidmi, dokonce s několika, kterých jsem si vždy vážila a považovala jsem je za velké autority, třeba s doc. Michalíkem z Univerzity Palackého v Olomouci.

V roce 2013 jsem také začala jako garantka za sociální politiku pracovat pro hnutí ANO na programu v sociální oblasti. A po volbách jsem nastoupila na pozici náměstkyně ministryně práce a sociálních věcí.

Jak vnímáš po té nemoci duchovní rozměr života?

Začala jsem nemoc chápat jako něco pozitivního, jako dar, který člověka zastaví a pomůže mu vidět svět kolem sebe jinak. Uvědomila jsem si, jak úžasné zázemí mám ve své rodině a jak vypadá můj žebříček hodnot, na který jsem přes ty všechny aktivity a povinnosti trochu zapomněla. Samozřejmě si uvědomuji, že to moje dnešní vnímání nemoci je ovlivněno tím, že vše dopadlo dobře.

„ZA VELMI DŮLEŽITÝ POVAŽUJI POSUN V OBLASTI VYTVOŘENÍ MONITOROVACÍHO MECHANISMU DLE ÚMLUVY O PRÁVECH OSOB SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM, KDE V NĚKOLIKA JEDNÁNÍCH PRACOVNÍ SKUPINY, KTERÁ SE SEŠLA NA MPSV, DOŠLO KE KONSENZU, ŽE MONITOROVACÍ MECHANISMUS BUDE VYTVOŘEN V RÁMCÍ KOMPETENCÍ VEŘEJNÉ OCHRÁNKY PRÁV.“

bránila dělat věci v takovém nasazení, na jaké jsem byla zvyklá. Rok 2012 byl pro mne vůbec přelomový, po mnoha letech jsem se rozhodla odejít ze speciální školy a téměř symbolicky jsem na podzim získala Duhové křídlo (Cenu hejtmana Pardubického kraje za dlouhodobou činnost ve prospěch lidí se zdravotním postižením) v kategorii jednotlivců i za speciálně pedagogické centrum v kategorii organizací. Byla to pro mne taková krásná zpětná vazba.

Když se na to podívám zpětně, vidím svou nemoc jako možnost něco v životě změnit. Já jsem díky ní musela změnit způsob práce. Nadále jsem se věnovala speciálnímu školství, ale byla to individuálnější práce v rámci dvou

Co ty a alternativní léčba, máš nějaké zkušenosti?

Moje léčba se bez klasické medicíny neobešla. Ale využívala jsem i alternativní. Jsem zastáncem toho, aby léčba sestávala z obou přístupů: vědeckého i přírodního. Díky alternativní medicíně jsem se potkala se spoustou zajímavých lidí, kteří mi velmi pomohli - např. MUDr. Adamcová z Hradce Králové. Důležité v léčbě je, když máte někoho, komu můžete důvěřovat.

Jaký největší pokrok vnímáš v oblasti podpory lidí s postižením či s jiným znevýhodněním? Co bys ráda změnila ty osobně?

Pokud budu hodnotit období posledních šesti měsíců, tak mě těší, že je znát

snaha současné vlády napravit některé negativní věci a rozhodnutí té předchozí. Do zákona o zaměstnanosti se vrátil institut osoby se zdravotním znevýhodněním, pracujícím seniorům se vrátila roční sleva na dani, rodičům se zvýšila sleva na druhé a další dítě, nově se zavedlo porodné i na druhé dítě a další věci se řeší.

Za sebe a za svoji sekci mohu říci, že se v současné době intenzivně zabýváme oblastí přípravy na pozitivní stárnutí, protože měnící se demografická situace bude vyžadovat stále větší nároky na zdravotní a sociální systém a mění se také potřeby starších lidí. Z těchto důvodů nyní aktualizujeme Akční plán podporující pozitivní stárnutí pro období let 2013 až 2017. Tento plán je průřezovým dokumentem, který se dotýká mnoha resortů, proto je naším cílem zapojit aktivně zástupce jednotlivých resortů, krajů i měst a obcí. Vzájemnou spolupráci vnímám v tomto případě jako stěžejní,

snažíme o další sjednocování systému péče o ohrožené děti, aby služby byly dostupné, poskytované na základě objektivně zjištěných skutečností, fungovaly ve vzájemné spolupráci, probíhaly pokud možno v rodinném prostředí a aby systém financování byl jednoduchý a transparentní a finance šly za dětmi a rodinami tam, kde je potřebují.

V rámci všech těchto aktivit, o kterých tady hovořím, se budu snažit hlavně o otevřenou komunikaci a spolupráci s těmi, kterých se to nejvíce dotýká, ať již lidí se zdravotním postižením nebo organizací, které se této problematice věnují.

Mluvila jsi o psaní, jakou knihu chceš napsat?

Už jako dítě na základce jsem společně s kamarádkou napsala svoji prvotinu - detektivku. Když jsem ji později ukázala svému strýci – spisovateli, dost se u ní pobavil a poradil mi, abych se raději

„AŽ UŽ ČLOVĚKA ZASKOČÍ NEMOC, ÚRAZ NEBO I JINÁ TĚŽKÁ ŽIVOTNÍ SITUACE, JE DŮLEŽITÉ, ABY MĚL VE SVÉM OKOLÍ LIDI, S KTERÝMI MŮŽE O SVÉM TRÁPENÍ MLUVIT. DÍKY ROZHOVORU SE NEJEN ČLOVĚKU ULEVÍ, ALE DOKÁŽE SI LÉPE SROVNAT MYŠLENKY, POCHOPIT A HLEDAT VÝCHODISKA.“

mnoho opatření je totiž založeno na společenství, například Ministerstva práce a sociálních věcí a Ministerstva zdravotnictví, kde se jedná třeba o řešení problematiky Alzheimerovy nemoci a obdobných onemocnění, vytvoření podmínek pro pečující osoby či rozvoj a využívání asistivních technologií zvyšujících soběstačnost seniorů i osob se zdravotním postižením a mnoho dalších opatření.

Za velmi důležitý považuji také posun v oblasti vytvoření monitorovacího mechanismu dle Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením, kde v několika jednáních pracovní skupiny, která se sešla na MPSV, došlo ke konsenzu, že monitorovací mechanismus bude vytvořen v rámci kompetencí veřejné ochránčyně práv.

Také nyní spolupracujeme na nastavení Národního plánu vytváření rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na nové období 2015 až 2020.

To je jen, co mne napadlo jako první, samozřejmě mnoho dalších aktivit probíhá jak ve zmíněných oblastech, tak i v oblasti ochrany práv dětí, kde se

zaměřila na něco jednoduššího – třeba na krátké povídky. Pár jsem jich potom napsala, ale zůstaly ležet v šuplíku. Léta jsem pak na psaní neměla čas, ale nějak to mám stále jako své předsevzetí, že až budu mít jednou více času pro sebe, tak napíšu knihu povídek o životě.

Nadále zůstáváš věrná Pardubicím. Jak se ti zde žije?

Přes týden bydlím v Praze. Vzhledem k pracovní době by každodenní dojíždění do Pardubic bylo příliš náročné. Má to své klady i zápory, chybí mi rodina, ale zase se můžu plně věnovat práci, mám prostor na přípravu a studium různých materiálů. Ale vždy se ráda vracím do Pardubic, kde mám nejen rodinu, ale také spoustu přátel a aktivit a také kousek od Pardubic chalupu, kam jezdím relaxovat „manuální prací“. Je to totiž bývalý statek a tam je stále co dělat.

Jak by sis představovala vedení města teď po komunálních volbách?

Určitě bych si představovala daleko otevřenější a vstřícnější komunikaci s občany.

ny. Uvítala bych více hmatatelných výsledků se zaměřením na lidi a na to, jak jim co nejvíce usnadnit pohyb ve městě a zpříjemnit každodenní život. Také si myslím, že „kus volně žijící zeleně“ (nemyslím v betonových květináčích) uprostřed města lidé víc ocení než žulový chodník se sklobetonovou plastikou. Určitě by mě potěšilo větší zaměření na podporu sociální oblasti, školství a oblasti péče o zvířata, jako jsou útulky, depozita či záchranné stanice.

Koho si vážíš, koho máš jako svůj vzor?

Váším si lidí, kteří pomáhají ostatním, a lidí, kteří zachraňují a starají se o opuštěná, nemocná nebo zraněná zvířata.

Velkým vzorem pro mě vždycky byl a bude můj tatínek. Měl rád život, vážil si přírody a bylo s ním moc fajn.

Pověz mi něco o své rodině...

Mám syna, 27 let, který nyní dokončuje uměleckou fakultu v Ostravě. Dcera, 22, si vybrala úplně rozdílné studium – studuje medicínu v Praze. Pak mám skvělého manžela a také nejmladšího člena rodiny: jedenáctiletou kočičku. Přivezli jsme ji si zraněnou z chalupy, vyléčili jsme ji a už u nás zůstala. Kočky a vůbec kočkovité šelmy jsou moje nejmilovanější zvířata, jsou to prostě osobnosti.

Vím, že při tvém současném pracovním vytížení je to téměř zbytečná otázka, ale přesto by mě zajímalo, jak ráda trávíš volný čas.

Pokud nějaký volný čas mám, tak se ho snažím trávit co nejpříjemněji, to

je s rodinou, na chalupě, ve Vysokých Tatrách, které mám moc ráda, nebo kdekoli v přírodě, s kočkou na klíně, s přáteli... Snažím se také najít čas na poskytování systemické terapie, kterou

mám nyní jako svého koníčka. Je to metoda, která vede klienta, aby hlouběji poznal svůj problém, dokázal se na něho podívat z různých stran a našel možnosti jeho řešení.

Co ti dokáže udělat radost?

Čas strávený s rodinou, setkání s přáteli, vidět šťastné a spokojené zvíře, procházka v přírodě, čaj na Téryho chatě a mnoho dalších věcí.

Máš nějaký recept či vzkaz pro čtenáře, které zaskočila nemoc či úraz?

Bylo by moc hezké, kdybych nějaký zaručený recept znala, ale tak jednoduché to není. Co mne napadá je to, že ať už člověka zaskočí nemoc, úraz nebo i jiná těžká životní situace, je důležité, aby měl ve svém okolí lidi, s kterými může o svém trápení mluvit. Díky rozhovoru se nejen člověku uleví, ale dokáže si lépe srovnat myšlenky, pochopit a hledat východiska. Podle mého názoru velmi pomáhá i psychoterapie, která je vlastně také o povídání a je přístupná i lidem, kteří jsou sami. ✘

inzerce

ČESKÝ VÝROBCE POHYBOVÝCH LÉČEBNÝCH PŘÍSTROJŮ **KALPE**

Pasivní, asistované a aktivní cvičení dolních a horních končetin pro dospělé i děti od 3 let

V NABÍDCE 16 typů profesionálních přístrojů pro pohybovou rehabilitaci končetin!

LÉČBA S PŘÍSTROJI Motren a Rotren snižuje výskyt a intenzitu spasmů, zlepšuje pohyblivost končetin, podpoří krevní oběh včetně srdce, zvětší objem svalů a omezí další bolestivé symptomy

- záruční doba 3 roky = ZÁRUKA ČESKÉ KVALITY
- rychlé dodací lhůty přístrojů
- NEJNIŽŠÍ CENY NA TRHU! • ceny přístrojů od 7 985 Kč
- možnost vyzkoušet přístroj zdarma v pohodlí Vašeho domova
- nově v nabídce přístroje speciálně pro paraplegiky!

Rotren Solo

Motren Duo 1

REHABILITAČNÍ PŮJČOVNA

pohybových léčebných přístrojů,
motodlah a rotopedů

Pronájem pohybových léčebných přístrojů a motodlah od 55 Kč / den,
rotopedy pro rehabilitaci od 35 Kč / den!

Výroba, prodej, půjčovna a servis pro ČR a SR: KALPE

KE KAPLIČCE 193, 252 41 DOLNÍ BŘEŽANY U PRAHY ■ TEL: +420 241 910 688 | +420 737 289 277

WEB: www.kalpe.cz ■ E-MAL: kalpe@volny.cz ■ FACEBOOK A YOUTUBE: Kalpe.reha

MINIMÁLNÍ MZDA PRO PŘÍJEMCE INVALIDNÍCH DŮCHODŮ

TEXT: Václav Krása

V září letošního roku rozhodla vláda o zvýšení minimální mzdy na 9 200 Kč, a to s účinností od 1. 1. 2015. Současně však neupravila výši minimální mzdy u příjemců invalidních důchodů (ID), která tak zůstává ve výši 8 000 Kč.

Výši minimální mzdy upravuje Nařízení vlády č. 567/2006 Sb., o minimální mzdě, a stanoví nejnižší úroveň zaručené mzdy. Od 1. 1. 2014 platí stav, kdy minimální mzda je u příjemců ID o 500 Kč nižší než u ostatních pracovníků. MPSV ČR navrhlo, aby novela nařízení vlády upravila minimální mzdu na 9 200 Kč měsíčně, přičemž minimální mzda u příjemců ID by zůstala na dosavadní úrovni, tj. 8 000 Kč.

mezi obecnou výší minimální mzdy a minimální mzdou příjemců invalidních důchodů bude činit 500 Kč. Všichni účastníci, kteří podepsali memorandum, si byli velmi dobře vědomi toho, že se jedná o unikátní záležitost s omezenou dobou platnosti do 30. 6. 2015. Všichni účastníci předpokládali, že ke zvýšení minimální mzdy do tohoto data již nedojde.

Představitelé NRZP ČR vyvinuli velké úsilí, aby nedošlo k prohloubení rozdílu ve výši minimální mzdy. Opakovaně jsme jednali se zaměstnavateli zaměstnávajícími osoby se zdravotním postižením, s paní ministryní Michaelou Marksovou, s předsedou vlády a dalšími zainteresovanými osobami.

O výši minimální mzdy také jednal Vládní výbor pro zdravotně postižené občany, který na svém jednání 19. 6. 2014 doporučil vládě, aby zvažila změnu návrhu nařízení vlády tak, aby nedošlo k prohlubování diskriminace OZP. Tohoto jednání se účastnil také předseda vlády Bohuslav Sobotka a ministr Jiří Dienstbier.

Zaměstnavatelé zaměstnávající osoby se zdravotním postižením používají jako hlavní argument pro nižší minimální mzdu u příjemců ID jejich nižší produktivitu práce, a tudíž ekonomickou neudržitelnost při stejné minimální mzdě. Tento argument není korektní. Především není pravda, že všichni příjemci ID mají významně nižší produktivitu práce. Zvláště u příjemců invalidních důchodů I. stupně je třeba vzít v úvahu, že jejich produktivita práce může dosahovat vysokého stupně, neboť i ztráta schopností pracovního uplatnění je kvantifikována pouze 35 %. Tudíž paušální rozdíl v minimální mzdě je zcela neodůvodněný, a to zvláště v případech, kdy zaměstnavatelé zároveň získávají příspěvek až ve výši 75 % vyplacené mzdy, tedy až 8000 Kč na mzdu

„PROBLÉM ROZDÍLNÉ MINIMÁLNÍ MZDY NENÍ JEN DISKRIMINACÍ PŘÍJEMCŮ INVALIDNÍCH DŮCHODŮ A NEPLNĚNÍM ÚMLUVY OSN O PRÁVECH OZP. MÁ I MNOHÉ DALŠÍ DŮSLEDKY. NIŽŠÍ PŘÍJEM S SEBOU NESE VYŠŠÍ ZÁVISLOST NA SOCIÁLNÍCH DÁVKÁCH, ALE PŘEDEVŠÍM TITO LIDÉ BUDOU MÍT NIŽŠÍ STAROBNÍ DŮCHOD NEŽ OSTATNÍ OBČANÉ S NIŽŠÍMI PŘÍJMY, PROTOŽE ZE SVÉ NIŽŠÍ MINIMÁLNÍ MZDY ODVÁDĚJÍ NIŽŠÍ SOCIÁLNÍ POJIŠTĚNÍ.“

MPSV ČR se ve svém návrhu na zmrazení růstu minimální mzdy u příjemců ID opíralo o dohodu, kterou uzavřelo MPSV ČR, sociální partneři a NRZP ČR v roce 2013. Ta stanovila, že rozdíl

jednoho pracovníka měsíčně. Zaměstnavatelé mohou dále využít daňové úlevy a mají možnost získat příspěvek na vyšší režijní výdaje spojené se zaměstnáváním OZP.

Společně se zaměstnavateli zaměstnávajícími příjemce invalidních důchodů jsme připravili kompromisní návrh, který by rozdílnou výši minimální mzdy časově limitoval. Na jednání vlády se sociálními partnery však tento kompromisní návrh nebyl přijat a vláda schválila rozdílnou výši minimální mzdy bez časové limitace.

Problém rozdílné minimální mzdy není pouze jasnou diskriminací příjemců invalidních důchodů a neplněním Úmluvy OSN o právech OZP, kterou ČR ratifikovala. Má i mnohé další důsledky pro tuto skupinu lidí.

Nižší příjem ve svých důsledcích s sebou nese vyšší závislost na sociálních dávkách, ale především tito lidé budou mít nižší starobní důchod než ostatní občané s nižšími příjmy, protože ze své nižší minimální mzdy odvádějí nižší sociální pojištění. To je velká nespravedlnost. Nižší mzda za stejnou práci a při stejném výkonu je pro každého z nás demotivující a vytváří dlouhodobý pocit nespravedlnosti.

Myslím si, že problém rozdílné minimální mzdy mohl být řešen navýšením částky příspěvku při zaměstnávání na vyhrazených pracovních místech. Takové zvýšení příspěvku není pro stát čistý výdaj, protože z vyšších mezd je jak zaměstnavatelem, tak také zaměstnancem odváděno vyšší zdravotní a sociální pojištění. Tudíž část zvýšených výdajů by se přetransformovala do vyšších příjmů státu.

Zcela zásadní otázkou, která by měla odstranit rozdílnou minimální mzdu, je změna způsobu zaměstnávání některých lidí s těžkým zdravotním postižením, kdy se jedná pouze o terapeutický či rehabilitační způsob zaměstnávání. Současný systém stanoví, že zaměstnavatel takové „dílny“ může obdržet příspěvek na zaměstnávání pouze v případě, že má s pracovníkem uzavřenou řádnou pracovní smlouvu. Složitost smluvního vztahu v podobě pracovní smlouvy je mnohdy nevhodná pro takové zaměstnávání. Stát nemá mechanismy, jak poskytnout odměnu pracujícím na terapeutických pracovištích k podpoře motivace, ale také pocitu vlastních vydělaných peněz. Zákon o sociálních službách charakterizuje terapeutické dílny jako sociální službu, ale systém vůbec nefunguje.

Při jednáních o minimální mzdě nám bylo přislíbeno, že MPSV ČR zahájí urychleně práce na systémovém řešení nastíněných problémů a že NRZP ČR bude přizvána k těmto jednáním.

Doufáme, že se tak stane. ☒

NETUCTOVÉ ODPOVĚDI NA TUCET OTÁZEK

TEST PRO OVĚŘENÍ PRAKTICKÝCH ZNALOSTÍ V OBLASTI RODINNÝCH FINANČÍ OZP – 3. díl

Lidé se dostávají do sociálních problémů často kvůli neznalosti předpisů a vlastní nedbalosti (neprostudují si dobře smlouvu, nesplácejí včas relativně malý dluh, který za určitou dobu kvůli sankčním poplatkům a penále neúměrně naroste apod.) nebo absencí finanční gramotnosti. Pokud si chcete ověřit rozsah svých znalostí, nabízíme vám možnost vyplnit následující test a zkontrolovat si správnost odpovědí. Test byl vytvořen ve spolupráci se speciálním serverem www.bankovnipoplatky.com.

ÚROK A ÚVĚR

1. Který z těchto úvěrů je nejvýhodnější z hlediska jeho ceny (p.a., p.m. - běžně používané zkratky ve finančnictví)?

- A) Úrok = 10 % p.a.; RPSN = 16 %
- B) Úrok = 1,2 % p.m.; RPSN = 25 %
- C) Úrok = 10 % p.a.; RPSN = 55 %
- D) Všechny úvěry jsou stejně výhodné.

2. Když jsou úrokové sazby na trhu nízké, tak:

- A) Je výhodné hodně spořit, málo utrácet a nic si nepůjčovat.
- B) Je nejlepší hodně spořit a zároveň si hodně půjčovat.
- C) Jsou „levnější“ úvěry a naopak spoření nepřináší vysoké zhodnocení.

3. Je výhodnější úvěr za 1 % p.m., nebo za 10 % p.a.?

- A) Je to úplně to samé.
- B) Výhodnější je úvěr za 1 % p.m.
- C) Výhodnější je úvěr za 10 % p.a.

4. Co je to složené úročení?

- A) Složitý výpočet úroku u úvěru, který je uveden až na poslední straně smlouvy.
- B) Situace, kdy se úročí i připsané úroky.
- C) Situace, kdy se úrok u půjčky skládá jednak z úroku a jednak z pravidelného poplatku za vedení úvěrového účtu.

5. Z půjčky ve výši 10.000 Kč platíme úrok 1.000 Kč ročně, jedná se o úrokovou sazbu:

- A) 10% p.m.
- B) 10% p.a.
- C) 100%

6. Anuita je:

- A) Stejná výše pravidelné splátky úvěru (zahrnuje úrok i úmor/jistinu).
- B) Výše úroků.
- C) Výše splátky jistiny (úmoru) bez úroků.

PLATEBNÍ KARTY

7. Kreditní karta je:

- A) Synonymum pro embosovanou platební kartu.
- B) Karta, kterou banka vydává k běžnému účtu.
- C) Druh úvěru.

8. Při ztrátě nebo odcizení platební karty má její majitel spoluúčast při uplatnění náhrady škody do výše:

- A) 150 eur
- B) 100 eur
- C) Majitel karty nemá žádnou spoluúčast.

9. Expirační doba platební karty je:

- A) Doba, do které musí klient vrátit platební kartu bance.
- B) Doba, během které banka klientovi neumožní kartu používat.
- C) Doba, jejímž uplynutím končí platnost platební karty.

10. Co je to cashback?

- A) Výběr hotovosti u pokladny při platbě kartou u obchodníka.
- B) Obchodník nepřijímá platební karty – nutno platit pouze v hotovosti.
- C) Výběr hotovosti prostřednictvím bankomatu.

HYPOTEČNÍ ÚVĚR A STAVEBNÍ SPOŘENÍ

11. Americká hypotéka znamená:

- A) Hypotéku s variabilní úrokovou sazbou.
- B) Úvěr jištěný nemovitostí, který můžete použít na cokoli.
- C) Hypoteční úvěr, který poskytla banka s americkými akcionáři.

12. Co si smíte koupit za peníze našetřené na stavebním spoření?

- A) Cokoliv bez omezení.
- B) Byt, dům, pozemek a materiál na rekonstrukci.
- C) Jen nemovitost.

Z DOBROVOLNÍKA ŘEDITELEM

TEXT: Helena Vránová

Mgr. Jiří Morávek je profesně uznávanou osobností v oblasti podpory a pomoci lidem s postižením. Dlouhá léta zásadově hájí zájmy lidí, kteří se kvůli svému handicapu ocitnou v nepříznivé životní situaci, a snaží se spojit svět zdravých lidí se světem těch, kteří se denně musejí potýkat s různými bariérami. Pracovně zastává funkci ředitele Centra pro integraci osob se zdravotním postižením Královéhradeckého kraje, dále je prvním místopředsedou Národní rady osob se zdravotním postižením ČR a zároveň i předsedou Královéhradecké krajské rady osob se zdravotním postižením. V soukromém životě je otcem dvou dospělých dětí a dědečkem třem vnoučatům, milovníkem přírody a workoholikem.

S panem Morávkem se léta setkáváme na mnoha odborných akcích, kdy se pozdravíme, ale při těchto letmých setkáních již nedojde na to, abychom si popovídali. Proto jsem si s ním domluvil osobní schůzku, abych alespoň trochu nakoukla, kudy vedla, vede a dál směřuje jeho životní cesta. Prostě jako zvědavá ženská, a tak věřím, že i vaše čtenářská zvědavost bude následujícím čtením částečně uspokojena.

Jste rodilý Hradečák a svému rodišti jste věrný dosud.

Jak se vám zde žije?

Hradec Králové je moje srdeční záležitost. Do 20 let jsem bydlel v Kuklenách, kde jsem prožil své dětství a chodil do základní školy. Pak jsem se přestěhoval na druhý konec města, na Moravské Předměstí, kde mám stále své bydliště, ale nyní jsem mu trochu nevěrný. Pořídil jsem si venkovský domek ve Chvojnici, kde čím dál tím víc pobývám. Na samotě u lesa jsem v přírodě a dobývám své osobní baterky. Jsem tak trochu rozpolcený. Důvodem je fakt, že mám strašně rád samotou, ale zároveň mám rád lidi a práci s nimi. Takže dlouho odpočívat nedovedu a vracím se zpět do „víru velkoměsta“.

Co vás inspirovalo k práci v pomáhající profesi?

Sice jsem vyučený automechanik s maturitou, ale už v době studií jsem

začal dobrovolničit ve Svazu invalidů. To mi vydrželo dost dlouho, a tak si mne tehdejší tajemník svazu vyhlédl jako svého nástupce. V roce 1989 se svaz přeměnil na Sdružení zdravotně postižených. Byla to doba, kdy se všechno měnilo, hledaly se cesty, kterými se organizace vydá. V roce 1992 jsem z této sféry odešel, ale v roce 1993 jsem se vrátil zpátky. Organizace měla během posledních let různé názvy. Vloni jsme změnili její právní formu na obecně prospěšnou společnost s názvem Centrum pro integraci osob se zdravotním postižením Královéhradeckého kraje, o.p.s. Ředitelskou

na Univerzitě Hradec Králové a získal jsem magisterský titul v oboru sociální pedagogiky. Někdy bylo náročné skloubit práci se studiem a dnes se divím, že jsem to vše zvládl.

Prozradil jste, že máte rád přírodu. Co vás ještě zajímá a jak si užíváte volný čas?

Čundr, skály, bivakování nebo kouzlo posezení u ohně si užívám každý rok. Dříve i se synem a dcerou. O tom, že pobyt v přírodě je pro mne rehabilitace, jsem již mluvil. Dočasná odloučenost od společnosti a práce mi prospívá, ale fakt to

„SITUACE SE URČITĚ ZMĚNILA A DOSTAVILO SE MNOHO POZITIVNÍCH ZMĚN. NAPŘÍKLAD V ŠIRŠÍ ŠKÁLE KOMPENZAČNÍCH POMŮCEK, KTERÉ LIDEM S HANDICAPEM VÝZNAMNĚ POMÁHAJÍ ZAČLENIT SE DO SPOLEČNOSTI. CO VŠAK POVAŽUJI ZA VELMI ZNEPOKOJIVÉ, JE OTÁZKA PRACOVNÍHO UPLATNĚNÍ LIDÍ S POSTIŽENÍM A S TÍM SPOJENÝ NÁHLED NA TUTO SKUPINU OBYVATEL. BOHUŽEL I DNES JSOU TITO LIDÉ POVAŽOVÁNI ZA VYŽÍRKY.“

funkci zastávám od roku 1994 až dosud. Během cesty k ředitelování jsem si vyzkoušel všechny pozice a bylo to velice dobré pro praxi. Ve svých 40 letech jsem začal dálkově studovat

dlouho nevydržím. Asi mám stále „boty z toulavého telete“ a srdce „indiánské babičky“. Jsem také fotbalový fanda, proto velice podporuji myšlenku, aby se v Hradci postavil nový stadion. Aktivně

hrají stolní tenis, přestože jsem po oboustranné operaci kyčelního kloubu. Prostě baví mne vše kolem sportu. Také rád čtu, ale jinak jsem kulturní barbar. Možná proto, že jsem povahou bouřlivák, musím svou psychiku mírnit fyzickým vybitím.

Aktivně se zapojujete i do komunální politiky v Hradci. Proč se angažujete, to máte málo práce v centru?

To ne. Práce mám až nad hlavu, ale pokud chceme něco změnit v odstraňování jakýchkoli bariér, pak je nezbytné být viděn a slyšen. Jako zastupitel, který zná problematiku v sociální oblasti a umí ji vysvětlit, mám pak větší šanci mnohé ovlivnit a prosadit v této sféře. Tak například v Hradci Králové, ale i v jiných městech existuje dlouhodobý požadavek zdravotně postižených na bezbariérové prostředí. Takto upravené prostředí však bude vyhovovat také seniorům, lidem s dočasným handicapem, ale i maminkám s kočárky. Hradec Králové je od roku 2005 „Městem svobodného pohybu“. Naše centrum se podílelo na zmapování bariér a na základě těchto poznatků pak byla vytvořena nová mapa města, která ukazuje místa, jež jsou bez problému přístupná, ale i ta, kde jsou nepřekonatelné bariéry. Hradec Králové pozitivně přistupuje ke koncepčnímu a systematickému řešení této problematiky. Kompletní informace o tomto projektu lze nalézt na webových stránkách www.hradeckralove.org.

Jaký největší pokrok vnímáte v oblasti podpory lidí s postižením a co naopak považujete za negativní jev v této oblasti?

Situace se určitě změnila a dostavilo se mnoho pozitivních změn. Například v širší škále kompenzačních pomůcek, které lidem s handicapem významně pomáhají začlenit se do většinové společnosti. Ale také výše popisované zpřístupňování různých objektů, dále možnost rozmanitého a dostupného vzdělávání těchto lidí a jistě by se dalo jmenovat mnoho dalších a dalších příkladů. Co však považuji za velmi znepokojivé, je otázka pracovního uplatnění lidí s postižením a s tím spojený náhled na tuto skupinu obyvatel. Bohužel i dnes jsou tito lidé považováni za „vyžírky“, ale to je pozůstatek z dob minulých. Pak lze těžko bojovat za to, aby člověk s postižením žil normálním životem, chodil do práce a tak si obstarával své živobytí a nebyl na dávkách. Tady vidím velké mezery, které je společnost povinna odstranit a upravit. Ale faktem je, že se již leccos podařilo.

Je veřejným tajemstvím, že chystáte nový projekt. Mohl byste alespoň nastínit účel a výstup projektu?

Není to tajemství a již jsme začali. Potřebujeme získat vhodnější prostory pro naši činnost. Původní sídlo centra bylo ve staré budově v ulici F. Šrámka. Zde však došlo k rekonstrukci přileh-

lého stadionu pro mládež a náš objekt se stal součástí tohoto sportoviště. Město nám v té době nenabídlo vhodné prostory, ale pomohl nám Krajský úřad Královéhradeckého kraje, který nám poskytl útočiště na Pospíšilově třídě v bývalém nemocničním objektu. Je to zde sice prostorné, ale stále řešíme různé bariéry. Nyní jsme od města dostali darem uvolněnou budovu ve Věkoších. Již máme zpracovanou projektovou dokumentaci na rekonstrukci a dostavbu objektu, kde budeme poskytovat stávající služby našeho centra, ale zároveň zde bude multifunkční sál, který bude využit pro vzdělávání, sportovní aktivity a podobně. Rozpočet celého projektu činí asi 56 milionů Kč. Když vše půjde tak, jak máme naplánováno, pak bychom s realizací projektu mohli začít v srpnu příštího roku.

A poslední otázka. Jaké máte vize? Co byste ještě rád dokázal?

Tak určitě přestěhovat se do nového zařízení, rozšířit stávající služby o rehabilitaci a založit sociální podnik. Doufám, že to do důchodu stihnou.

V tom případě se ze zvědavosti ještě musím zeptat, v čem budete podnikat?

To je tajemství, které nebudu prozrazovat, ale jestli to vyjde, tak to bude bomba. ✖

CENTRUM PRO ZDRAVOTNĚ POSTIŽENÉ A SENIORY

Pardubického kraje oslavilo 12. narozeniny

TEXT: Alena Karásková | FOTO: Tereza Dostálová

Centrum, jehož zakladatelem je NRZP ČR, si v letošním roce připomnělo dvanáctileté výročí své činnosti v oblasti sociálních služeb na Pardubicku. Působí na třech pracovištích - v Pardubicích, Chrudimi a v Ústí nad Orlicí.

Posláním centra je přispívat ke zkvalitňování života občanů se zdravotním postižením a seniory. Pomoci jim s integrací do společnosti tak, aby měli možnost nezávisle žít ve svém přirozeném prostředí a mohli se plnohodnotně zapojit do běžného života. **Cílem centra** je poskytovat individuální pomoc při zmírňování potíží a překážek, které tito lidé musejí v důsledku svého zdravotního postižení překonávat.

V **pardubickém, chrudimském a orlicko-ústeckém regionu** poskytujeme tři registrované sociální služby. Jedná se o službu **osobní asistence, sociální rehabilitace a odborné sociální poradenství**.

Služba **osobní asistence** je nejvíce vyhledávanou službou centra. Jde o terénní, časově neomezenou službu, která je poskytována za úhradu. Zájem o ni rok od roku roste. Když se lidé ptáte, proč chtějí využívat právě službu osobní asistence, nejčastější odpovědí je, že chtějí zůstat v domácím prostředí. I když jsou již staří, trpí chronickým onemocněním nebo jsou jinak zdravotně postižení, nechtějí využívat služby pobytové, opustit svoje domovy a přerušit vazby s přáteli a známými. Chtějí si zachovat svoji nezávislost a samostatnost. Cílem osobního asistenta je pomáhat jim s běžnými každodenními úkony, a umožnit jim tak žít tam, kde to mají rádi.

U dětí se jedná především o asistenci při pobytu ve škole nebo školce. Tyto děti s dětskou mozkovou obrnou, poruchami autistického spektra, Downovým syndromem, případně jiným zdravotním postižením tak mohou být díky asistentovi denně mezi svými kamarády, mohou se učit číst, psát, počítat. Rodiče těchto dětí si neumějí představit, že by svého asistenta neměli. Mezi asistentem, klientem a jeho rodinou tak vzniká dlouhodobý vztah, který je k nezaplacení.

Další službou, kterou poskytujeme, je **sociální rehabilitace** pro osoby ve věku od 19 do

Lukáš Mucha, Centrum Pardubice

64 let a mladším seniorům do 80 let. Jejím cílem je podpora uživatelů v tom, aby dosáhli samostatnosti, nezávislosti a soběstačnosti tak, aby mohli plnohodnotně žít svůj život. Pracovníci jim pomáhají s vyhledáváním vhodného zaměstnání, učí je pracovat na počítači, nabízejí jim možnosti účastnit se kurzu anglického či znakového jazyka. Jednou měsíčně je ve spolupráci s uživateli služby realizován Klubíček. Jedná se o aktivizační činnost, při které se uživatelé setkávají. Společně tak mohou při rukodělné práci navazovat nová přátelství.

Třetí poskytovanou službou, která tvoří nedílnou součást centra, je **odborné sociální poradenství**. Na pracovníky se dennodenně obracují osobně či telefonicky lidé, kteří si nevědí rady. Jedná se o osoby se zdravotním postižením, po úrazu, seniory, rodinné příslušníky, případně další pečující osoby. Ptají se na možnosti získání příspěvků, pomáháme jim při vyplňování žádostí, při sepsání odvolání a předáváme kontakty na návazné služby v kraji, kde mohou hledat další pomoc. Velikou část poradenství zaujímá informování o možnostech, jak získat rehabilitační nebo kompenzační pomůcku.

Doplňkovou, avšak neméně důležitou a velice využívanou činností všech tří pracovišť jsou **půjčovny rehabilitačních a kompenzačních**

„POMÁHÁME LIDEM, KTEŘÍ SE NA SVÉ ŽIVOTNÍ POUTI U NÁS ZASTAVILI, ABYCHOM JIM JEJICH NELEHKÝ ŽIVOTNÍ ÚDĚL ULEHČILI. JSME TÍMTO ÚKOLEM POCTĚNI A BUDEME ZE SEBE I NADÁLE VYDÁVAT TO NEJLEPŠÍ, ČEHO JSME SCHOPNI.“

pomůcek. Lidem jsou v nich za poplatků k dispozici pomůcky, které jim umožní žít kvalitní a aktivní život po úrazu či po propuštění ze zdravotnického zařízení. Jedná se především o mechanické vozíky, polohovací postele, schodolezy, různé typy chodítek, sedáky na vanu a další toaletní potřeby. V centru v Chrudimi je ještě navíc pro osoby se sluchovým postižením otevřena poradna, jejíž náplní je oprava naslouchacích přístrojů, čištění sluchadel a tvarovek, výměna různých typů hadiček či prodej baterií. V Pardubicích v této oblasti centrum spolupracuje s organizací Český klub nedoslýchavých HELP.

Počet lidí, kteří se na centrum obracejí a žádají o pomoc, rok od roku roste. Naším cílem je jim i nadále nabízet profesionální a kvalitní služby. Touto cestou mi dovolte poděkovat všem

Alena Karásková, ředitelka

Miroslava Hálová, zástupkyně ředitelky

Šárka Barnová, Centrum Pardubice

Hana Jarošová, Centrum Pardubice

donátorům, nadacím, drobným dárcům a především pracovníkům. Díky nim je Centrum pro zdravotně postižené a seniory Pardubického kraje, o.p.s., stabilní organizací s dobrým jménem. Pomáháme lidem, kteří se na své životní pouti u nás zastavili, abychom jim jejich nelehký životní úděl ulehčili. Jsme tímto úkolem poctěni a budeme ze sebe i nadále vydávat to nejlepší, čeho jsme schopni. ✎

Více se o nás dozvíte na našich webových stránkách www.czp-pk.cz, na kterých také naleznete kontakty na jednotlivé pracovníky, kteří vám rádi zodpoví veškeré vaše další případné dotazy. Těšíme se na vás!

CENTRUM PRO ZDRAVOTNĚ POSTIŽENÉ A SENIORY PARDUBICKÉHO KRAJE, O.P.S.
Bělehradská 389, 530 09 Pardubice-Polabiny
IČO: 26594625

LÁKAVÉ CENY pro vítěze literární soutěže

TEXT: Monika Jindrová

V uplynulých deseti ročnících literární soutěže Internet a můj handicap, kterou organizuje BMI sdružení, se na stupních vítězů nejčastěji střídali autoři se zrakovým a tělesným postižením. Kdo uspěje v 11. ročníku, v němž na vítěze čekají zvláště atraktivní ceny? Vždyť kde jinde může autor za dílo v rozsahu do 600 slov získat 7000 korun, které věnuje ERA vítězi? Zkrátka nepřijdou ani další v pořadí, kteří obdrží 5000 a 3000 Kč a hodnotné věcné ceny.

V prvních pěti ročnících bylo úkolem soutěžících ukázat, jak jim pomáhá vyrovnat se s jejich handicapem a jak ovlivňuje jejich život internet. Od šestého ročníku byla soutěž tematicky rozšířena o možnost vyjádřit, jak pomáhá lidem se zdravotním postižením také telefon.

Soutěžní práci opatřenou poštovní i elektronickou adresou je třeba poslat v elektronické podobě nejpozději do **22. února 2015**

na adresu info@helpnet.cz. Přihlášením do soutěže vyjadřuje autor souhlas s tím, že jeho dílo může být bezplatně zveřejněno ve sborníku konference INSPO, na portálu Helpnet.cz a popřípadě v dalších médiích, kterým budou nejlepší příspěvky poskytnuty.

Soutěžní práce může mít rozsah **maximálně 600 slov**. Autoři by v ní měli **vyjádřit na základě vlastní zkušenosti, jak jim internet**

nebo telefon pomáhá vypořádat se se zdravotním postižením. Při hodnocení se bude přihlížet jak k literární úrovni textu, tak k obsahové zajímavosti. Do soutěže nebudou přijaty práce, které byly přihlášeny v předcházejících ročnících, jejich autoři se však mohou zúčastnit s novým příspěvkem. ✎

VYHLÁŠENÍ VÝSLEDKŮ SOUTĚŽE

A PŘEDÁNÍ CEN se uskuteční na konferenci INSPO v sobotu **28. března 2015** v Kongresovém centru Praha, kde budou promítnuty také videomedailonky tří vítězů, které pořídí pořadatelé. Zvláštní ceny udělí časopisy Gong a Vozíčkář.

RETTIGOVKA – tradičně netradiční restaurace

TEXT: Olga Radimecká

Přijímám pozvání do Rettigovky, restaurace v centru Litomyšle. Na co se mám připravit? V čem je tradičně netradiční, jak se píše na jejích webových stránkách? Zvědavě vyrazím na cestu za poznáním jídelny a kavárny s nevšedním názvem, menu i zaměstnanci.

„Pojďte dál, dáte si kafe a něco dobrého, že ano?“ vítá mě Alena Fiedlerová, žena, která to má všechno „na triku“. Usedáme ke stolku s květovaným ubrusem. Ze zdi na nás shlíží Magdalena Dobromila Rettigová a její „Co si kdo navaří, to si má také sníst.“ Dochází mi původ zvláštního názvu restaurace ještě předtím, než jsem se hloupě zeptala. Magdalena Dobromila – skvělá kuchařka, obrozenkyně. Litomyšl – restaurace Rettigovka, logické spojení. „Paní Magdalena a její recepty nás velmi inspirují,“ říká Alena Fiedlerová, když si všimne mého pohledu na nástěnnou malbu. „Vaříme zdravě, používáme převážně lokální, někdy i zapomenuté suroviny, inspirujeme se tradičními recepturami, jídla však přizpůsobujeme trendům moderní výživy. Jedno jídlo v denním menu je vždy vegetariánské, ale masu se též nevyhýbáme,“ popisuje paní Alena složení jídelníčku Rettigovky.

Popíjím výbornou kávu a přemýšlím, proč se zde vydali touto cestou. Vždyť by měli jednodušší knedlíky nakupovat, než je sami vařit, na talíř sázet hostům „smažák“ s tatarvou ...to by to frčelo! „A takhle přesně my to nechceme,“ reaguje jedna z kuchařek. „My jsme hrdí na to, že všechno, co si u nás dáte, je naše, můžeme za kvalitu ručit hlavou,“ směje se. Sachr dort, do kterého jsem právě zabořila lžičku, mě nenechává na pochybách, že je to pravda. „Snažíme se dělat i zdravé zákusky, i když je to trochu protimluv,“ doplňuje paní Alena. „Dezert, po kterém se nepřibírá, opravdu neumíme, ale pečeme ze špaldové mouky, přidáváme hodně ovoce, vyhlášené jsou naše kostky z jablek a mrkve, děti mají rády i bábovku s červenou řepou, tyto pochoutky vozíme jako svačiny s úsměvem.“

Svačiny s úsměvem je projekt, na kterém spolupracuje Rettigovka s míst-

ními školami. Zaměstnanci restaurace denně ráno připravují čerstvé bagetky se zeleninou, šunkou či sýrem, již zmíněné kostky, celozrnný závin či obložený kváskový chléb vlastní výroby. To vše zabalí a ekologicky (rozuměj na dvoukoláku) rozvezou a prodají v místních školách. Skvělý nápad, který bych jako rodič uvítala. „Má to ale ještě jeden aspekt,“ vstupuje do mého nadšení Alena Fiedlerová, „v naší restauraci pracují lidé s handicapem, zdravotním či sociálním. Rettigovka je pro ně místem, kde mohou získat praxi, pracovní návyky, cítit se potřební. Pracují v kuchyni, obsluhují, na place, vozí svačiny dětem. Dospělí i děti bez handicapu mají možnost se s nimi setkávat, poznat je, mluvit s nimi, což pomáhá bořit mnohé předsudky.“

Neodolám a dávám si rybízáček – další z místních zákusků. Víím, že bych neměla, ale jsou přece skoro zdravé! Přináší mi jej číšník Pavel, muž, který dal na web Rettigovky k dispozici svůj životní příběh, aby tak ještě více vyzdvihl její sociální aspekt. Schizofrenie, o které bez obalu mluví, mu otočila život o 180 stupňů.

„Od prvního dne zažívám v Rettigovce jedno velké dobrodružství. Setkávám se zde se zdravými lidmi, s lidmi s podobnými obtížemi, jako mám já, ale hlavně mám pocit, že můj život je naplněn dobrou prací, po práci dobrými kamarády a rodinou. Prostě je mi teď dobře na duši i na srdci. Má nemoc se díky všem těmto skutečnostem a pravidelnému užívání léků stabilizovala, já se tak v rámci možností můžu těšit ze zdravého a naplněného života,“ uzavírá své vyprávění Pavel.

Až pojedete přes Litomyšl, určitě se v téhle milé restauraci zastavte. Zaručuji vám, že budete odcházet s dobrým pocitem. Zdravě se najíte a svou návštěvou podpoříte zaměstnání lidí s handicapem. ☒

OKÉNKO DO PORADEN NRZP ČR

Jak se parkuje osobám se zdravotním postižením v centru Prahy

TEXT: Alena Cikánková

Chystáte se do centra Prahy a kladete si otázku, kde s parkovacím průkazem pro osoby se zdravotním postižením, tj. se speciálním označením vozidla č. 07, zaparkujete? Jelikož se v poradně NRZP ČR poslední dobou množí dotazy na možnost parkování v Praze v oblastech tzv. modrých zón, budeme se na následujících řádcích věnovat právě tomuto tématu.

Modré zóny najdete v současné době na území městských částí Prahy 1, 2, 3 a 7. Jsou určeny pro parkování rezidentů s dlouhodobou parkovací kartou a oranžová a zelená zóna pro krátkodobé parkování návštěvníků placené prostřednictvím parkovacích automatů.

Pokud vlastníte **parkovací průkaz označující vozidlo přepravující osobu těžce zdravotně postiženou (č. 07)**, můžete i v rezidentních zónách parkovat na vyhrazených parkovacích stáních označených symbolem vozíku zdarma, na některých místech je však doba stání časově omezena.

Pokud jsou vyhrazená parkovací stání často obsazená, nechcete hledat místo volné v okolí či potřebujete zastavit přesně v místě, kde vyhrazené parkovací stání není, máte možnost si pořídit tzv. **jednorázovou stírací parkovací kartu**.

Zakoupit jednorázové parkovací karty opravňující kohokoliv ke stání v modré zóně je možné na jednotlivých úřadech městských částí. Karty mají celoplošnou působnost v rezidentních zónách s platností na všech částech zón placeného stání v hlavním městě Praze.

Na výběr máte dva druhy jednorázových parkovacích karet:

Dvouhodinovou parkovací kartu, která opravňuje ke stání v rezidentních zónách, nejdéle však dvě hodiny. Kartu pořídíte za 120 Kč.

Desetihodinovou parkovací kartu, která opravňuje ke stání v rezidentních zónách v době od 8.00 do 18.00 hodin. Za kartu zaplatíte 400 Kč.

Parkovací karta je stírací a aktivuje se setřením časových údajů doby příjezdu vozidla; stírací prvky jsou měsíc, den, hodina a minuta u dvouhodinové karty a rok, měsíc a den u desetihodinové; čas či den platnosti karty se objeví pod setřenými prvky; po aktivaci je nutné kartu umístit na viditelné místo za přední sklo vozidla. Karta je opatřena ochrannými prvky proti možnému zneužití.

Parkovací lístky opravňují ke stání silniční motorová vozidla na dobu časově omezenou na vymezených místních komunikacích nebo jejich úsecích v hlavním městě Praze, které jsou označeny oranžovou či zelenou zónou.

CENA STÁNÍ V ORANŽOVÉ ZÓNĚ

(krátkodobé stání do 2 hod.)

tarif I.....0 Kč/hod. nebo 0,40 EUR/hod.

tarif II.....20 Kč/hod. nebo 0,80 EUR/hod.

tarif III.....40 Kč/hod. nebo 1,60 EUR/hod.

CENA STÁNÍ V ZELENÉ ZÓNĚ

(střednědobé stání do 6 hod.)

tarif I.....15 Kč/hod. nebo 0,60 EUR/hod.

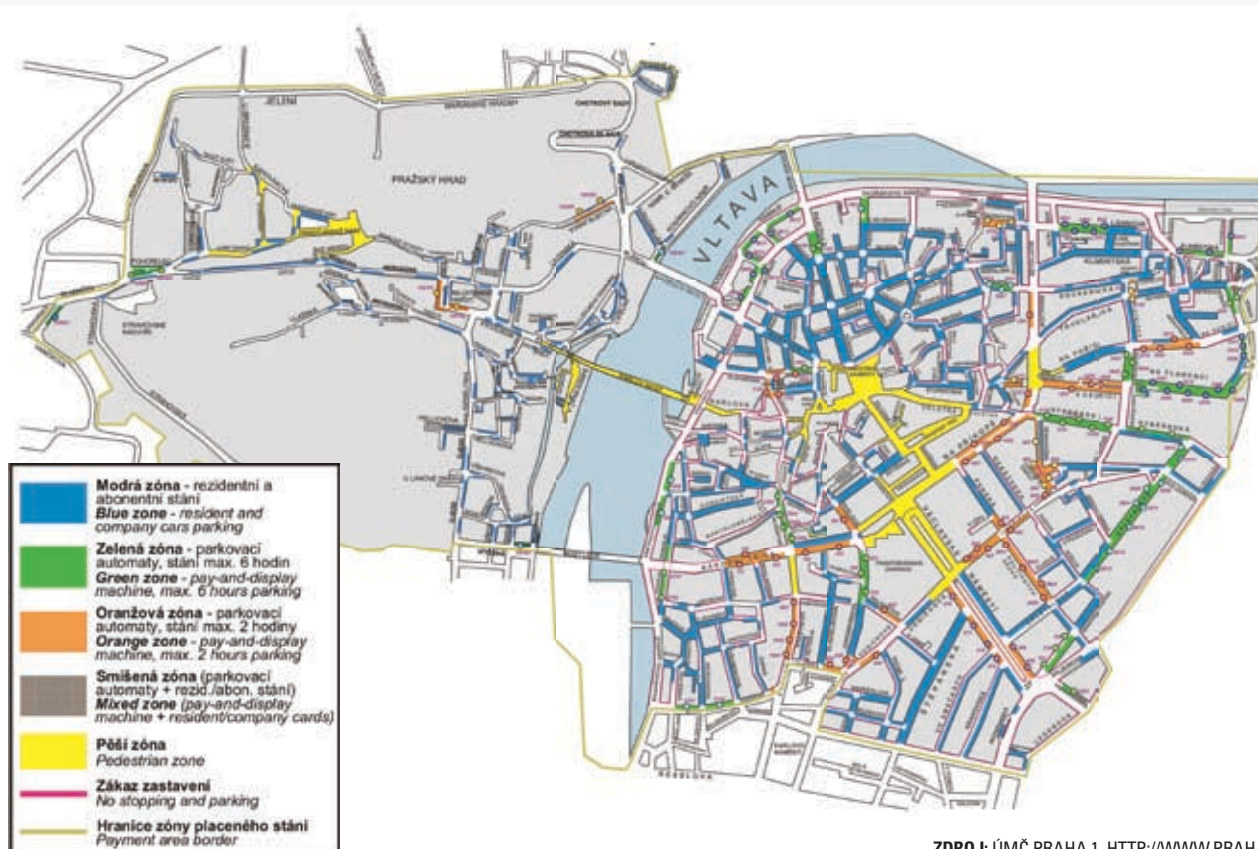
tarif II.....30 Kč/hod. nebo 1,20 EUR/hod.

Parkovací lístky je možné zakoupit na místě v parkovacích automatech.

Nyní se budeme věnovat specifikaci jednotlivých městských částí:

PRAHA 1

ZDROJ: ÚMČ PRAHA 1, [HTTP://WWW.PRAHA1.CZ](http://www.praha1.cz)

V mapě zón placeného stání na území městské části Praha 1 nenajdete vyhrazená parkovací stání pro vozidla se speciálním označením č. 07 tak jako v mapách ostatních městských částí. K dispozici je však interaktivní mapa Prahy 1, kterou najdete po kliknutí na odkaz <http://praha1.indigo.cz/>. V mapě si po označení vybrané skupiny a ikony můžete zobrazit zóny placeného stání, vyhrazená parkovací stání pro osoby se zdravotním postižením a jejich počet a v neposlední řadě i bezbariérové veřejné toalety.

V interaktivní mapě Prahy 1 najdete vyhrazená parkovací místa pro vozidla se speciálním označením č. 07 vyznačena symbolem vozíku přímo v mapě, zobrazí se vám rovněž jejich počet.

Pokud vlastníte parkovací průkaz označující vozidlo přepravující osobu těžce zdravotně postiženou a chcete zaparkovat na území městské části Praha 1, počítejte s nejproblematičtějším hledáním volného parkovacího stání. Dle informací Odboru dopravy ÚMČ Praha 1 by mělo být téměř v každé ulici vyhrazeno minimálně jedno

parkovací stání pro parkování vozidel se speciálním označením č. 07, ale ta bývají často obsazená. Vyhrazená místa využívají rezidenti z Prahy 1 k trvalému parkování svých vozidel, aby nemuseli platit roční poplatek za parkování rezidentů.

Na území Prahy 1 došlo proto k omezení a na vyhrazených parkovacích stáních pro vozidla se speciálním označením č.07 je možné parkovat pouze čtyři hodiny. Čas, kdy bylo vozidlo zaparkováno, je třeba viditelně vyznačit a umístit za přední sklo.

V případě opakovaného problému s nalezením volného parkovacího místa pracovníci odboru dopravy doporučují zakoupení parkovací karty, která umožňuje parkování přímo v modré zóně. Paradoxem je, že kartu je možné zakoupit pouze osobně na ÚMČ Praha 1 v místě, kde opět bude velký problém s parkováním.

PARKOVACÍ KARTU SI MŮŽETE ZAKOUPIT na ÚMČ Praha 1, výdejna parkovacích karet do zóny placeného stání, Vodičkova 18, Praha 1 (pasáž úřadu v přízemí, místnost č. 022) v následujících časech: pondělí

a středa 8:00 – 19:00, úterý a čtvrtek 8:00 – 15:30 a v pátek 8:00 – 14:00.

V Praze 1 se nachází vyjma modrých rezidentních zón i celkem deset kategorií placených parkovacích zón. V některých částech Prahy 1 se za parkování platí i v neděli.

S umístěním vyhrazených parkovacích stání pro vozidla s označením č.07 se můžete kromě interaktivní mapy seznámit také v seznamu ulic na níže uvedeném odkazu: <http://www.praha1.cz/cps/doprava-a-parkovani-3224.html>, <http://www.praha1.cz/cps/doprava-a-parkovani-3223.html>.

BLIŽŠÍ INFORMACE

můžete získat na Odboru dopravy ÚMČ Praha 1, vedoucí odboru Bc. Ludvík Czital, e-mail: ludvik.czital@praha1.cz, tel: 221 097 326.

INFORMACE OHLEDNĚ PARKOVACÍCH KARET DO ZÓNY PLACENÉHO STÁNÍ získáte na dopravně-komunikačním oddělení, tel: 221 097 176, 221 097 179 či 221 097 180.

PRAHA 2

V mapě zón placeného stání na území městské části Praha 2 najdete vyhrazená parkovací místa pro vozidla se speciálním označením č. 07 vyznačena symbolem vozíku přímo v mapě. Při hledání volného parkovacího stání pak doporučujeme mít mapu u sebe a hledat přímo dle vyznačených míst v mapě. Hledání si takto usnadníte a ušetříte čas.

PARKOVACÍ KARTU SI MŮŽETE ZAKOUPIT na ÚMČ Praha 2, výdejna parkovacích karet, nám. Míru 20, Praha 2 (vchod z ul. Jugoslávské 20), v následujících časech: pondělí a středa 8:00 – 12:00, 13:00 – 17:30; úterý a čtvrtek 7:30 – 12:00, 13:00 – 16:00; a v pátek 7:30 – 13:00.

V Praze 2 se nachází vyjma modrých rezidentních zón i celkem jedenáct kategorií placených parkovacích zón. V některých částech Prahy 2 se za parkování platí i v neděli. V Praze 2 se navíc nacházejí takzvané smíšené zóny, ve kterých parkují rezidenti zdarma, zatímco ostatní v nich mohou v pracovních dnech parkovat za poplatek.

BLIŽŠÍ INFORMACE můžete získat na telefonních číslech: 236 044 371 a 236 044 267 či na e-mailu: zps@p2.mepnet.cz.

ZDROJ: ÚMČ PRAHA 2, [HTTP://MAPY.PRAHA2.CZ](http://MAPY.PRAHA2.CZ)

PRAHA 3

V mapě zón placeného stání na území městské části Praha 3 najdete vyhrazená parkovací místa pro vozidla se speciálním označením č. 07 vyznačena číslem v oranžovém kolečku přímo v mapě. Uvedené číslo pak označuje počet vyhrazených parkovacích míst. Při parkování doporučujeme mít mapu u sebe a hledat přímo dle vyznačených míst v mapě.

PARKOVACÍ KARTU SI MŮŽETE ZAKOUPIT na ÚMČ Praha 3, oddělení dopravy v klidu, výdejna parkovacích karet Perunova 5, Praha 3, v následujících časech: pondělí a středa 8.00-18.00, úterý a čtvrtek 8.00-15.00, pátek 8.00-14.00.

V Praze 3 se nacházejí vyjma modrých rezidentních zón i dvě cenová pásma zón placeného stání – oranžová a zelená.

BLIŽŠÍ INFORMACE můžete získat na telefonním čísle: 222 517 345.

ZDROJ: ÚMČ PRAHA 3, [HTTP://WWW.PRAHA3.CZ](http://WWW.PRAHA3.CZ)

PRAHA 7

V mapě zón placeného stání na území městské části Praha 7 najdete vyhrazená parkovací místa pro vozidla se speciálním označením č. 07 vyznačena číslem ve žlutém kolečku přímo v mapě. Uvedené číslo pak označuje počet vyhrazených parkovacích míst. Při parkování doporučujeme mít mapu u sebe a hledat přímo dle vyznačených míst v mapě.

PARKOVACÍ KARTU SI MŮŽETE

ZAKOUPIT na ÚMČ Praha 7, oddělení dopravy v klidu, výdejna parkovacích karet, nábř. Kpt. Jaroše 1000, Praha 7, v následujících časech: pondělí a středa 8.00-18.00, úterý a čtvrtek 8.00-15.00, pátek 8.00-14.00.

Praha 7 disponuje vyjma modrých rezidentních zón i třemi cenovými kategoriemi placených parkovacích zón. O víkendech se v těchto částech neplatí. I zde se navíc nacházejí takzvané smíšené zóny, ve kterých parkují rezidenti zdarma, zatímco ostatní v nich mohou v pracovních dnech parkovat za poplatek.

BLIŽŠÍ INFORMACE můžete získat na telefonním čísle: 220 141 111 (ústředna ÚMČ Praha 7) i na správě zóny placeného stání: VINCI Park CZ, a.s., Washingtonova 1599/17, 10 00 Praha 1, tel: 221 666 646, e-mail: info@vincipark.cz.

ZDROJ: ÚMČ PRAHA 7, [HTTP://WWW.PRAHA7.CZ](http://www.praha7.cz)

Alternativou parkování ve všech zmíněných městských částech, kde byly rezidentní zóny zavedeny, je využití vyhrazených parkovacích míst v jednotlivých nákupních centrech. Parkování zdarma v nich však bývá časově omezeno většinou na jednu hodinu či podmíněno minimálním nákupem v hodnotě 100 Kč pro prodloužení parkování na dobu tří hodin. Tato informace je pouze orientační, neplatí ve všech nákupních centrech.

Další možností je využití volného parkování v přílehlých městských částech bez zón a k cestování po Praze využít MHD.

Při zjišťování podrobnějších informací se nenechte zaskočit rozdílnou terminologií, která je na jednotlivých ÚMČ běžně používána, jako např. invalidní parkovací místo, sdružená stání pro vozidla tělesně postižených osob, sdružená stání pro invalidy, vyhrazené stání pro vozidla se speciálním označením č.07 apod. Rozdílné názvy mají i jednotlivá oddělení odborů ÚMČ, které se parkováním v zónách placeného stání zabývají, např. oddělení dopravy v klidu, oddělení dopravně-komunikační, odbor dopravy, oddělení dopravy apod.

Za poradnu NRZP ČR vám přejeme již jen bezproblémové parkování v centru Prahy. ☘

PORADNA NÁRODNÍ RADY OSOB SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM ČR

Partyzánská 7/1, 170 00 Praha – Holešovice

TELEFON: 266 753 427, 266 753 422, SMS LINKA PRO NESLYŠÍCÍ: 736 105 585

E-MAIL: poradnanrzp@nrzp.cz

VÍCE INFORMACÍ O PORADNĚ NAJDETE NA STRÁNKÁCH: www.nrzp.cz.

PRAHA A LIDÉ SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM

TEXT: Patrik Nacher | Václav Krása

Podpora terénních sociálních služeb, dostupná metropolitní doprava, pokračující zpřístupňování metra nebo výstavba bezbariérových nájemných bytů – tato a mnohá další opatření by v Praze výrazně usnadnila život lidem se zdravotním postižením. K jejich prosazení chce přispět i mediální poradce NRZP ČR Patrik Nacher, který je jedním z nově zvolených pražských zastupitelů a měl by předsedat výboru pro sociální politiku a školství. Hlavní cíle těchto snah jsou rozepsány na následujících řádcích.

- Na Prahu jako na každý kraj přechází od 1. ledna 2015 kompetence ve financování sociálních služeb. Měla by proto zajistit průhlednost dotačního systému a zrovnoprávnění všech poskytovatelů. Hlavní město je zřizovatelem více jak 60 % sociálních služeb. V dotačním řízení by nemělo preferovat „svoje“ zařízení, ale mělo by podporovat všechny stejně – průhledně. Praha by se měla zaměřit především na terénní sociální služby, protože jsou ve svém součtu levnější.
- V metropoli je obrovský přebytek poptávky po místech v domovech důchodců, protože chybí soustava terénních sociálních služeb. Praha by měla motivovat ke vzniku nových terénních služeb, aby senioři a lidé se zdravotním postižením mohli žít ve svém přirozeném prostředí, tedy pokud je to možné, tak doma.
- Hlavní město by mělo zajistit jednotnou metropolitní dopravu pro seniory a osoby se zdravotním postižením tzv. od dveří ke dveřím. Dosavadní doprava nestačí. Město má aktuálně dva systémy. Jeden je financován z ROPIDU, což je nabídka veřejné služby, a druhý je systém Societa, který je financován z evropských fondů.
- Praha musí postupně pokračovat v zpřístupňování původních stanic metra. Řada stanic je ještě bariérová a výrazně to komplikuje dopravu metrem pro lidi s pohybovým postižením.
- Praha nyní nakupuje tzv. bezbariérové autobusy, které sice mají prostor pro vozíčkáře, ale pro ostatní cestující tam jsou velké schody, které hůře chodící senior obtížně zdolává. Nejlépe by bylo zastavit tuto do-

dávku a přejít na jiný typ bezbariérového autobusu.

- Hlavní město by mělo vybudovat soustavu veřejných toalet a samozřejmě by mělo být, že půjde o toalety bezbariérové. Pro lidi se zdravotním postižením jde o zásadní problém.
- Praha výrazně podporuje speciální školství. Je to podle nás chyba. Praha by se měla otevřít dětem se zdravotním postižením a umožnit studium pro co nejvíce žáků v hlavním proudu, ve standardních školách.

To znamená investovat do bezbariérových úprav a především finančně podpořit asistenty pedagogů na školách.

- Město by mělo ve zdravotnických zařízeních, které zřizuje, důsledně trvat na jejich zpřístupnění pro lidi se zdravotním postižením. Chybějí bezbariérové toalety, zvedací postele a další věci. Scházejí tlumočníci znakového jazyka.
- Praha by měla více podporovat kluby seniorů, soutěže seniorů či studium třetího věku. Zkrátka – aktivní stáří.
- Město by mělo zavést tzv. ústupové bydlení v nájemných bytech, kde bydlí senioři a především lidé se zdravotním postižením. Nezvyšovat nájemné tak, aby ho byli tito lidé schopni ze svých příjmů (často jen sociálních dávek) uhradit.
- Je nutné podporovat výstavbu malometrážních bezbariérových nájemných bytů pro seniory a lidi se zdravotním postižením.
- Podporovat je potřeba i všechny systémy přivolání pomoci pro seniory a lidi se zdravotním postižením – pagery, hlásiče, propojení na dálku s institucemi a podobně. ✘

PROBLÉMY RODINNÉ PÉČE o osoby se zdravotním postižením

TEXT: Marie Madejová

Koncem září se uskutečnila konference pod názvem „Problémy rodinné péče o osoby se zdravotním postižením“. Akce se konala pod záštitou Ministerstva práce a sociálních věcí ČR v závěru projektu „Nejsme chudinky, jsme hrdinky“ (reg.č. CZ 1.04/3.4.04/88.00315), který byl realizován a financován z Evropského sociálního fondu prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a ze státního rozpočtu ČR. Konference se zúčastnilo více než 140 lidí z řad pečujících osob, zástupců státní správy, zástupců NNO atd.

Zájem o účast na konferenci byl velký s ohledem na skutečnost, že postavení pečujících osob bylo a je opomíjeno. Přitom údaje Českého statistického úřadu hovoří o tom, že naprosto nejvyšší zastoupení při péči má očekávaně rodina (nejbližší příbuzní), a to 73,4%. Následují jí se značným odstupem pečovatelská služba (7,9%) a poskytovatelé zdravotní péče (7,6%). Ve skupině pomoci ze strany rodiny je na jedné straně zcela zřejmý fakt, že osob se zdravotním postižením, které takovou pomoc potřebují, je nejvíce v posledních třech nejvyšších věkových kategoriích (od 45 let výše). S přihlédnutím k celé řadě problémů lze také konstatovat, že konference by mohla mít podtitul: „**Jakkoliv je péče o zdravotně postiženého vykonávaná s láskou, představuje pro pečující osobu vysokou psychickou, fyzickou a finanční zátěž.**“

Hosté, kteří se konference zúčastnili, ve svých vystoupeních shodně upozornili na několik základních problémů. Bez ohledu na to, zda hovořili o vlastních poznatcích a znalostech nebo informacích získaných z různých kvalitativních a kvantitativních výzkumů, potvrdili, že emociální zátěž je statisticky výraznější, než se uvádí. Jde totiž o nekončící činnost a počet hodin, který se uvádí, neodpovídá skutečně vynaloženému počtu hodin. Vždy přítomný je faktor osamocení, a to společenský i z pohledu pracovního uplat-

nění. Průběžný je u pečujících osob strach a stres z vlastního zdravotního stavu a ze stárnutí a následná obava o opečovávanou osobu. Poměrně často prožívají pečovatelé strach z posouzení míry stupně závislosti opečovávané osoby, zvláště pak dětí. V této souvislosti často pečovatelé uvádějí, že „za trest“ je dětem snižován příspěvek na péči. Pečující osoby jsou dlouhodobě, někdy desetiletí, bez dovolené a bez možnosti kulturního vyžití.

„JDE O NEKONČÍCÍ ČINNOST A POČET HODIN, KTERÝ SE UVÁDÍ, NEODPOVÍDÁ SKUTEČNĚ VYNALOŽENÉMU POČTU HODIN. VŽDY PŘÍTOMNÝ JE FAKTOR OSAMOCENÍ, A TO SPOLEČENSKÝ I Z POHLEDU PRACOVNÍHO UPLATNĚNÍ.“

Zvláštní důraz byl na konferenci kladen na problematiku postavení pečujících osob na trhu práce. Při znalosti trhu práce, jeho možnostech a stereotypních nahlížení některých zaměstnavatelů a faktu, že jsou matky všeobecně nejhůře zaměstnatelnou skupinou, zvláště pak matky zdravotně postižených dětí, stejně tak jako i další pečující osoby například o rodiče či prarodiče, je možno konstatovat, že běžné umístění na trhu práce je téměř nemožné. Pečujícím osobám se po delší době, resp. dlouholeté péči, nedostává pracovních kompetencí původní profese, mnozí pečovatelé si vytvořili mnoho praktic-

kých zkušeností a dovedností pečovat o osobu se zdravotním postižením. Pozoruhodné je zjištění, že mnozí pečovatelé by se rádi uplatnili v sociálních službách, kde mohou takzvaně prodat své mnohaleté a každodenní pracovní návyky vhodné pro práci se zdravotně postiženými nebo přestárlými osobami.

Hosté i další účastníci konference upozorňovali na zvláště palčivý problém, který se týká finanční nedostatečnosti a ohrožení chudobou pečujících osob. V tomto smyslu lze spatřovat jeden z rozdílů mezi pečujícími o děti a pečujícími o seniory. Matky pečující o vlastní děti spatřují v příspěvku na péči vlastní příjem, tedy plat nebo mzdu. Pečovatelé, kteří se starají o seniory, se spíše vyjadřují v tom smyslu, že by se o matku či otce starali i tak, bez ohledu na finanční podporu v podobě příspěvku na péči. Neřešitelným problémem je u obou skupin návrat na trh práce, přičemž tento návrat je nerealizovatelný. Kromě jiného opuštění placené práce z důvodu péče o zdravotně postiženého člena rodiny znamená

snížení příjmu rodiny a následně i snížení starobního důchodu. Zvláště kruté zkušenosti mají vysloveně pečovatelé, kteří po ukončení péče o rodiče nebo prarodiče uvažují o návratu na původní pracovní místo. Splnili svou morální povinnost vůči rodičům, ale s přihlédnutím k věkové kategorii těchto osob o ně není zájem na trhu práce, a to často právě z důvodu vyššího věku.

Osobně se domnívám, že postavení pečujících osob je velmi složité v mnoha směrech. Zvláště se zřetelem k ukončení etapy transformace sociálních služeb se počítá ještě s větší rolí rodiny při péči o osoby se zdravotním postižením. ❧

PŘEDSTAVUJEME ČLENSKÉ ORGANIZACE NRZP ČR

TEXT: Anna Hotárková | FOTO: Dagmar Krejzová | Romana Bočková

RODINNÉ CENTRUM ROZÁRKA

Rodinné centrum ROZÁRKA je otevřeným rodinným centrem, které pracuje s dětmi, mládeží, dospělými a seniory, osobami s handicapem a širokou veřejností. Jednou z hlavních cílových skupin jsou rodiny s dítětem s handicapem.

Centrum je otevřeno organizovaným i neorganizovaným jednotlivcům i skupinám a široké veřejnosti, najdou zde zábavu, vzdělání i kamaráda. Vede dětské a mládežnické skupiny, oddíly, kroužky a kluby, prázdninové tábory a puťáky, příměstské tábory. Ve spolupráci se zooterapeutickým sdružením POHODÁŘI VSKH provozuje služby zooterapie. Ke své činnosti využívá klubovnu, zážitkovou zahradu a venkovní prostory zahrady se zookoutkem.

Zooterapie se osvědčila například na jednom z pravidelných setkání rodin s odborníky v roce 2009, na něž vzali na návštěvu ochočeného papouška, samičku ary ararauny Klárku. Na akci přišla i maminka se zamklou holčičkou. Díky Klárce a přítomnému odborníkovi vyšlo najevo zneužívání zmíněné holčičky osobou z blízké rodiny. Nebýt papouška a odborné pomoci, tak by tato skutečnost nemusela být odhalena. Od té doby jsme začali tuto formu zooterapie - ornitoterapii, která nebyla v této formě v Evropě dosud známa, aktivně rozvíjet a propagovat.

Práci našeho centra vystihuje slogan „Mosty, které nás spojují.“ I malá kapka pomoci se může stát klíčovou při zvládnání moře problémů. ☒

ZKRATKA: RC ROZÁRKA

SÍDLO ORGANIZACE:
PRŮBĚŽNÁ 2503/38, ČESKÉ BUDĚJOVICE 3

TELEFON: +420 724 410 286

E-MAIL: rozarka.rc@seznam.cz

WEB: www.rozarka.eu

POČET ČLENŮ: 127

STATUTÁRNÍ ZÁSTUPCI:
ROMANA BOČKOVÁ, ředitel
MICHAL VANIŠ, předseda
ROSTISLAV BOČEK, jednatel

OSTATNÍ PŘEDSTAVITELÉ ORGANIZACE:
ING. ANNA HOTÁRKOVÁ, sociální pracovnice,
terén (doprovod, asistence, poradenství)
ALICE PACHOVÁ, koordinátorka
zájmových aktivit pro širokou veřejnost
MGR. ŠÁRKA BRŮHOVÁ, DIS., koordinátorka
prorodinných a sociálních služeb, sociální pracovnice

Otevřete nové možnosti

Nejsilnější informační podpora k NOZ na trhu

beck-online .cz

AKTUALIZOVANÉ ZÁKONY

Denně aktualizované předpisy včetně publikace Srovnání Nového občanského zákoníku a předchozí právní úpravy – přehledná publikace s výhodami online přístupu.

NEJVÍCE KOMENTÁŘŮ

Jednotlivým oblastem NOZ se tradičně věnuje největší množství komentářů a další knihy od renomovaných autorů, vč. soudců Nejvyššího soudu.

TEMATICKÉ ČLÁNKY

Právní rozhledy, Soudní rozhledy, AdNotam, Bulletin advokacie či Rekodifikační novinky – aktuálně to nejpodstatnější, co se v nové oblasti děje.

VZORY

Zcela nová publikace vzorů, petičů a zakládacích listin podle NOZ – zatím pouze v Beck-online najdete vzory, jejichž počet se postupně zvyšuje.

Právníci pracují s BECK-ONLINE

O REFORMĚ PSYCHIATRIE, NADĚJÍCH A NEJISTOTÁCH

TEXT: Martina Příbylová

Nejen školní - i pracovní rok začíná v září. Nejrůznějších akcí je bezpočet a události se dávají do pohybu. Na ministerstvu zdravotnictví byly po dlouhém čekání jmenovány a zahájily svoji činnost pracovní (implementační) skupiny s úkolem vytvořit nový, realizovatelný a funkční model psychiatrie. Do těchto skupin byli jmenováni i uživatelé, ovšem jejich jména nejsou zatím patientským organizacím známa.

Napadá mě ale, jak vysoké procento psychiatrických pacientů ani netuší, že se nějaká reforma vůbec připravuje. Kolik je těch, které systém zajímá jen do té míry, ve které se jich osobně dotýká (tedy řady pacientů psychiatrických ambulancí), i těch, kteří už ztratili kontakt s reálným světem a zajímají je jen základní životní potřeby a vlídné zacházení. Takové číslo ale jistě nikdo nezná.

PODZIMNÍ SKUTEČNOSTI

Implementační skupiny začaly pracovat. Jiná pracovní skupina už nějakou dobu vytváří standardy Center duševního zdraví (CDZ), stanovuje základní principy a náplň jejich činnosti. **Evropská komise 25. srpna 2014 schválila dokument Dohoda o partnerství pro pracovní období 2014-20 Česká republika** (dle webu MZ pro reformu psychiatrie). **Podle této dohody má být na „vytváření prostředí“, tj. komunitní péči, vzdělávání a destigmatizační programy, poskytnuta částka do 4,5 mld. korun.** Přesné rozdělení pro operační programy a zadání pro žadatele má být ze strany EU definitivně schváleno v listopadu, na výzvy k podávání projektů by pak mělo dojít na jaře příštího roku. Rada poskytovatelů péče o duševně nemocné se už na tyto budoucí projekty intenzivně připravuje. Naproti tomu vedení obou příslušných resortů žádnou další viditelnou snahu podpořit změny systému péče o duševně nemocné neprojevuje.

Podle posledních zpráv se už také rozhodlo o osudu Národního ústavu duševního zdraví v Klecanech (viz předcházející číslo Mostů) - projekt bude dále pokračovat. Vědecké pracoviště nevzniká v přímé souvislosti s reformou, ovšem jeho existence další vývoj oboru bezpochyby ovlivní.

Mezi podzimní události je nutné zařadit i přípravy nového Národního plánu

něco potřebujete? Všichni něco potřebují!“ O tom, čeho bude dosaženo, ovšem nerozhodnou ti, kdo znají situaci objektivně a do detailů (tedy celá „psychiatrická obec“), ale ti, kdo rozhodují - daleko nejvíc politici a ekonomové. Mají profesionálové ve zdravotní a sociální oblasti psychiatrické péče šanci se bránit, dosáhnout toho, co je v jiných medicínských oborech, v jiných státech (a často i u jiných skupin zdravotně postižených) prostá norma?

Rozhodující otázka zní: Je naděje? Na první pohled se zdá, že všechno mluví ve prospěch vývoje k moderní psychiatrii, ve prospěch argumentů v podobě statistických údajů, srovnání s vyspělými evropskými státy - a přece se zatím není možné zbavit pocitu o „cestě zarubané“. **Peníze na vznik CDZ, na odstartování reformy jsou jisté, ale dál je možné jen doufat.** Proč? Reformu

„ČESKÁ PSYCHIATRIE POTŘEBUJE REFORMU, NA TOM SNAD SE SHODNOU VŠICHNI, KDO O NÍ NĚCO VĚDÍ. O TOM, ČEHO BUDE DOSAŽENO, ALE NEROZHODNOU TI, KDO ZNAJÍ SITUACI OBJEKTIVNĚ A DO DETAILŮ, NÝBRŽ TI, KDO ROZHODUJÍ - DALEKO NEJVÍC POLITICI A EKONOMOVÉ.“

podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2015-2020, ale i tragickou událost ve Žďáru nad Sázavou, způsobenou mladou ženou s diagnózou schizofrenie.

O BUDOUCNOSTI

Všechno, co zde bylo uvedeno, se bude více nebo méně podílet na budoucím vývoji péče o duševně nemocné. Za jakékoliv prognózy bych ale opravdu nechtěla být zodpovědná. Česká psychiatrie potřebuje reformu, na tom snad se shodnou všichni, kdo o ní něco vědí. (Jen se mi dodnes vybavuje až výsměšná reakce bývalého ředitele VZP, který před dvěma roky reagoval na kritiku shromáždění psychiatrů: „Vy

i v této fázi komplikují vnitřní rozpory mezi jednotlivými zájmovými skupinami a jejich častá neschopnost vidět celou širší problematiku. „Vidí jenom sebe, slyší jenom sebe,“ zaslechla jsem kdysi hodnocení jednoho z funkcionářů občanského sdružení po vystoupení ve prospěch vlastního okruhu nemocných.

JAK ZAHNAT NEPŘÍTELE

Stigmatizace duševně nemocných: na nepříteli číslo jedna není těžké se shodnout. Nevědomost, předsudky, nemístná generalizace, přesvědčení o „nebezpečnosti šilenců“ a nevléčitelnosti psychických onemocnění. Co na tom, že skutečnost je v 21. století úplně jiná co do statistických údajů.

Řádný občan a zkušený politik tomu přece sto procentně rozumějí a vědí svoje. Je to nepodstatné?

Naopak. Tyto omyly veřejnosti i mocných nakonec určují politická rozhodnutí a toky peněz a ovlivňují jak perspektivy oboru, tak osudy jednotlivých

o ochranné léčbě. To je jistě krok správným směrem, jenže takový zákon prý odborníci požadovali už v roce 2006. V Českém rozhlase jsem slyšela dotaz moderátora, který vypovídal o jeho přesvědčení, že každá ambulantní léčba je ochranná. Z toho by pak logicky vyplý-

– k některým vnímavějším žurnalistům i ke společenství zdravotně postižených či alespoň k jejich funkcionářům. **Pokud se příslušné vrcholové orgány budou problematikou léčby a života duševně nemocných v příštích obdobích zabývat seriózně a kompetentně, snad tu přece jen naděje pro duševně nemocné, lidi jiné a stejné, je.** Konkrétním výsledkem by mělo být i vytvoření Národního plánu péče o duševně nemocné v rámci schváleného Národního plánu podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením do roku 2020.

Jedním z dobrých znamení letošního roku je také ocenění zakladatelky prvního patientského klubu v bývalém Československu (v roce 1984 v Psychiatrické léčebně Kosmonosy) PhDr. Darji Kocábové. Senát Parlamentu ČR jí udělil stříbrnou pamětní medaili „za mimořádný přínos psychologii“ (více snad v příštím čísle Mostů).

„REFORMU I V TÉTO FÁZI KOMPLIKUJÍ VNITŘNÍ ROZPORY MEZI JEDNOTLIVÝMI ZÁJMOVÝMI SKUPINAMI A JEJICH ČASTÁ NESCHOPNOST VIDĚT CELOU ŠÍŘI PROBLEMATIKY.“

pacientů. „Největší nerovnost je zacházet se všemi stejně.“ **Legislativa bývá plošná a ve zdravotnictví i v sociální oblasti nerozlišuje (a obvykle nechce rozlišovat) ani v případech zásadních odlišností problematiky nemoci a postižení tělesného a psychického a jejich důsledků.**

Nedávno jsem slyšela povzdech jednoho ze současných reprezentantů české psychiatrie: „My to tomu světu snad nikdy nevysvětlíme!“ Docela oprávněná skepse, jenže nic jiného než znovu a znovu vysvětlovat „nám“ nezbyvá.

Je možné vysvětlit veřejnosti tragickou událost ve Žďáru? Je možné vysvětlit, že hlavním viníkem nebyla nemocná, ale nemoc, že především někde selhala léčba a systém, že účinná péče - i kontrola - mohly zabránit nejhoršímu, že všechno mohlo být jinak? Kolika lidem změnil 14. říjen život? A jak měla v tomto nešťastném případě vypadat účinná léčba?

V roce 2012 zemřelo několik lidí „kvůli schizofrenii“, jenže to byly v podstatě „osobní záležitosti“, tragické vyústění rodinných nebo sousedských vztahů. V jednom případě byl zastřelen pacient, když do jeho bytu vstoupila policie. V MF DNES tenkrát vyšel podrobný naléhavý článek „Schizofreniky nikdo nekontroluje“. Nic se nestalo. Teď ohrožovala a zabila nemocná žena ve škole, ve veřejné instituci. Událost otřásla celým městem a politici se probudili. Kdesi v novinách jsem zahlédla, velmi výstižný, titulek „Politici kritizují to, co sami zanedbali“. A kritizují a konají přesně v duchu stigmatizace a své nevědomosti. **Výrok premiéra Sobotky je charakteristický: „Je třeba chránit společnost před duševně nemocnými! Před všemi??“**

Ministryně spravedlnosti ustavila komisi, která má za úkol připravit zákon

valo, že každý pacient s psychiatrickou diagnózou je nebezpečný. Nemá doktor H. pravdu – je to možné světu někdy vysvětlit? Kolik pacientů, kteří spíše vztáhnou ruku sami na sebe nebo se stanou obětí lidí bez zábran, ještě doplatí na přízraky stigmatizace a představy o nebezpečnosti nevléčitelných šilenců? (Je třeba chránit společnost před řidiči? Nebo jen před těmi, kteří opilí srazí chodce a ujedou od nehody? A jak je rozeznat?)

PŘICHÁZÍ ČAS ZMĚN?

Mají duševně nemocní naději? Je možné přesvědčit svět? A kdo to dokáže? Pomoc lidem se smyslovým postižením trvá už víc než sto let. Sdružení pro podporu mentálně postižených vznikala v roce 1968. Situace tělesně postižených, zejména lidí na vozíku, se začala zlepšovat až po roce 1989, především díky jejich důraznému tlaku. Nová generace profesionálů v psychiatrii se snažila prosazovat ve stejné době, dokonce s pomocí západní Evropy, jenže jen s dílčími úspěchy – obecná situace je stále neúnosná a počty pacientů hrozivě narůstají. Najde se politická vůle – a peníze?

Co se změnilo od sametového listopadu za 25 let pro duševně nemocné, v čem je líp, v čem hůř, co je srovnatelné s ostatními zdravotně postiženými, co je složitější?

Na zápory by tu dnes asi nestačilo místo, ale přece jen je snad možné vidět i pozitiva. Počet poskytovatelů sociálních a sociálně-zdravotních služeb pro vážně duševně nemocné zdaleka není dostatečný, ale stávající organizace obhájily svoji existenci léty trvání. Na jejich dosavadní činnost by mělo být možné při transformaci péče o duševně nemocné navazovat. A trochu osvěty už přece jen do české krajiny proniklo

„KOLIK PACIENTŮ, KTEŘÍ SPÍŠE VZTÁHNOU RUKU SAMI NA SEBE NEBO SE STANOU OBĚTÍ LIDÍ BEZ ZÁBRAN, JEŠTĚ DOPLATÍ NA PŘÍZRAKY STIGMATIZACE A PŘEDSTAV O NEBEZPEČNOSTI NEVYLÉČITELNÝCH ŠILENCŮ?“

Na webu MZ www.reformapsychiatrie.cz se otevřelo diskusní fórum pro pacienty s prapodivným názvem „Zeptej se zákazníků, jaká má být tvá Strategie“. „Zákazník“ je termín z komerční sféry, člověk, který si kupuje „zboží“. Jenže zdraví není zboží, zdraví je společenská hodnota a duševní zdraví tím spíš. Jen jestli je to možné vysvětlit světu. ✖

OPRAVA

Do minulého čísla Mostů se vloudila chyba. V článku Ing. Martiny Příbylové jsme uveřejnili nesprávný titulek Reforma psychiatrie – nejisté výhledy za 37 miliard. Správné znění je Reforma psychiatrie – nejisté výhledy. Autorce se omlouváme.

VÝBOR OSN PROJEDNÁVAL plnění Úmluvy OSN o právech osob se zdravotním postižením v České republice

TEXT: Veronika Půrová

V minulém čísle jsme informovali o tom, jaký průběh bude mít sledování dodržování Úmluvy OSN o právech osob se zdravotním postižením v České republice. Výbor OSN na základě zprávy smluvního státu - České republiky a s přihlédnutím k alternativní zprávě o plnění úmluvy, kterou vypracovaly nevládní a neziskové organizace zabývající se problematikou zdravotního postižení, zpracoval tzv. List of Issues neboli seznam otázek, které zašle k zodpovězení České republice. Nevládní a neziskové organizace se měly možnost k seznamu písemně vyjádřit.

Příslušný výbor OSN projednával „český“ seznam problémů 7. října 2014 na svém pravidelném zasedání v Ženevě. NRZP ČR díky podpoře European Disability Forum a International Disability Alliance (Evropské fórum zdravotně postižených a Mezinárodní sdružení zdravotně postižených) měla možnost vyslat na zasedání svého zástupce. Ten společně se zástupcem Mental Disability Advocacy Centre (organizace hájící práva osob s mentálním postižením) mohl na jednání výboru vystoupit a upo-

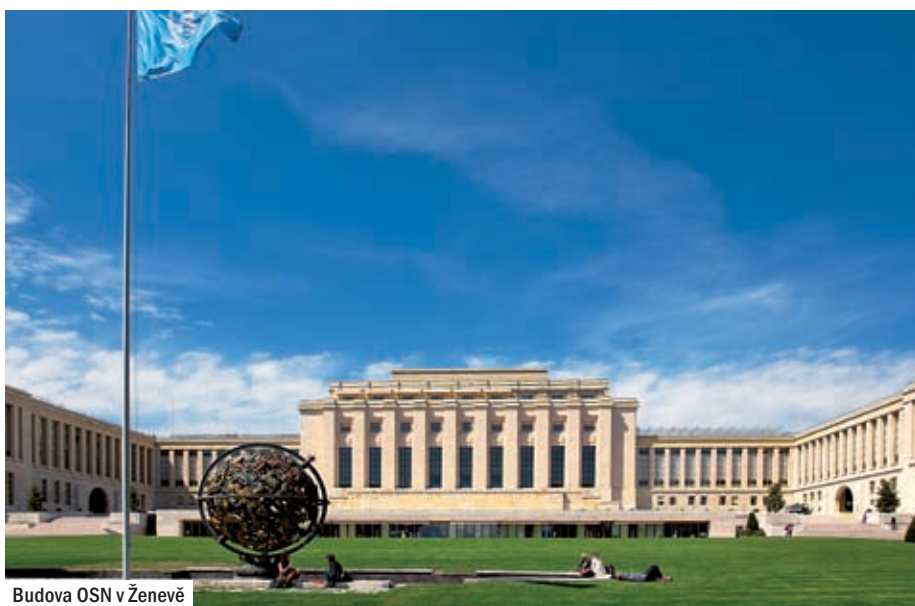
zornit jeho členy na problémové oblasti, které považujeme za nejzávažnější. Vystoupení představitelů neziskových organizací umožňuje jednat řád výboru. Pracovník NRZP ČR měl přibližně dvacet minut na to, aby upozornil členy na tři zásadní problémy, na jejichž zdůraznění se dohodli vedoucí představitelé NRZP ČR. Jednalo se o problémy spojené s financováním pedagogických asistentů pro žáky a studenty se zdravotním postižením (čl. 24 Vzdělávání Úmluvy OSN), dále problémy s rozdíly ve vyplácení

minimální mzdy pro osoby se zdravotním postižením a ostatní a skutečnost, že osoby invalidní ve III. stupni nemohou být zařazeny do evidence úřadů práce jako uchazeči o zaměstnání (čl. 27 Práce a zaměstnání Úmluvy OSN). Zástupce MDAC hovořil především o problémech spojených s nedobrovolnou hospitalizací a právní způsobilostí.

Po úvodním vystoupení zástupců NRZP ČR a MDAC měli členové výboru možnost klást doplňující otázky. Této možnosti využilo všech přítomných sedm členů výboru (který má celkem 18 členů). Ptali se například na plnění Národního plánu pro vytváření rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením 2010 – 2014, na legislativní opatření upravující přístupnost a budování bezbariérového prostředí, počet osob se zdravotním postižením v chráněných dílnách, opatření vytvářená v krizových situacích a humanitárních krizích. Členy výboru zajímaly životní podmínky žen a dětí se zdravotním postižením, postihy za nepřímou diskriminaci. Škála otázek byla skutečně velmi široká.

Po skončení jednání měl zástupce NRZP ČR ještě možnost hovořit se členem výboru panem Damjanem Tatičem ze Srbska a znovu jej upozornit na problémy, které NRZP ČR v plnění úmluvy ze strany státu spatřuje. D. Tatič přislíbil, že zmiňované body zahrne do finální podoby seznamu otázek, na které bude stát odpovídat. Tyto odpovědi bude výbor OSN projednávat v dubnu příštího roku. I tohoto jednání se budou moci zástupci nevládních a neziskových organizací účastnit.

Výbor OSN pro práva osob se zdravotním postižením následně 10. října přijal a poté zveřejnil kompletní seznam otázek pro Českou republiku. Otázky jsou upraveny tak, aby splňovaly formální náležitosti, a věříme, že odpovědi dostatečně poukážou na nedostatky, na něž upozorňovaly i NRZP ČR a MDAC. ❧

Budova OSN v Ženevě

PRACOVNÍ FÓRUM O IMPLEMENTACI ÚMLUVY OSN o právech osob se zdravotním postižením

TEXT: Ondřej Folk

Ve dnech 22. a 23. října se v Bruselu uskutečnilo *Pracovní fórum o implementaci Úmluvy OSN o právech osob se zdravotním postižením*. Tato úmluva je v současnosti nejvýznamnějším mezinárodním dokumentem upravujícím práva osob se zdravotním postižením. Pracovní fórum uspořádala - jako od roku 2010 již každoročně - Evropská komise ve svých prostorách. Sešli se na něm představitelé struktur, jejichž fungování vyžaduje článek 33 úmluvy, tj. kontaktních míst, koordinačních mechanismů a monitorovacích mechanismů z členských států Evropské unie i z EU jako takové, spolu s představiteli organizací osob se zdravotním postižením. Vznikla tak příležitost k výměně zkušeností, možnost inspirovat se příklady z jiných zemí při řešení otázek spjatých s implementací úmluvy.

V letošním roce se fórum soustředilo zejména na implementaci článku 12 úmluvy, který pojednává o rovnosti před zákonem, a článku 13 – přístup ke spravedlnosti. Přibližně dvěma stům účastníků akce byly představeny zkušenosti s naplňováním, podporou a ochranou těchto práv ve vybraných členských státech EU. Zástupce MPSV ČR např. seznámil přítomné se změnami, které u nás v těchto oblastech přinesl nový občanský zákoník.

Dále se fórum věnovalo monitorovacím rámcům k úmluvě, o nichž pojednává její článek 33.2. Zástupci některých členských zemí EU (Chorvatsko, Dánsko) prezentovali zkušenosti s monitorovacím mechanismem, který má být nezávislý na státní správě. Stručně představena byla i činnost úřadu evropského ombudsmana, který je součástí evropského monitorovacího rámce (vedle Petičního výboru Evropského parlamentu, Agentury EU pro základní práva, Evropského fóra osob se zdravotním postižením a Evropské komise). V České republice by úlohu takového nezávislého orgánu, který by monitoroval naplňování úmluvy, měl v budoucnu plnit rovněž úřad ombudsmana.

Pracovní fórum o implementaci Úmluvy OSN o právech osob se zdravotním postižením potvrdilo nezastupitelný význam aktivního zapojení organizací osob se zdravotním postižením do procesu naplňování a monitorování úmluvy. ✕

PACIENTŮM I ZDRAVOTNÍKŮM SLOUŽÍ

nová Kancelář Ombudsmana pro zdraví

TEXT: Kateřina Havelková | FOTO: Ondřej Košík | Archiv Kanceláře Ombudsmana pro zdraví

Centrem informací, poradenství a zprostředkování pomoci pacientům a pracujícím ve zdravotnictví se od 21. října stala Kancelář Ombudsmana pro zdraví zřízená Nadačním fondem Stránský. Na jednom místě v ní kdokoli najde informace o právech a povinnostech pacientů, rady, jak s nimi zacházet, a pomoc při jejich obhajování. Partnerem kanceláře je Národní rada osob se zdravotním postižením ČR.

„Hlavním důvodem, proč vznikla Kancelář Ombudsmana pro zdraví, je setrvávající absence standardizace systému i plánování a následná poptávka laické i zdravotnické veřejnosti po srozumitelných informacích a radách. Svědčí o tom stížnosti těch, kteří se nemohou dovolat účinné pomoci, mají dotazy k tomu, jak je o ně pečováno, nebo se cítí být v ordinacích či nemocničních pokojích spíše přítěží. Na druhé straně jsou zde však i příběhy zdravotníků, kteří se dostali do sporu s pacientem, jsou pod tlakem nadřízených pro svůj odlišný přístup, dostali se do slepé uličky při jednání o úhradě nákladné léčby pro svého pacienta a mnoho dalších,“ uvedl zakladatel kanceláře MUDr. Martin Jan Stránský, M. D., FACP. „To vše, včetně velkého zájmu partnerských spolků a organizací, vypovídá o jediném: tato kancelář je nezbytná,“ dodal.

Jak správně proplouvat mezi zákony

Český právní systém definuje v řadě zákonů práva pacientů a jejich vztahy s lékaři, sestrami a dalším zdravotnickým personálem, zdravotnickými zařízeními či pojišťovnami. Prokousat se všemi paragrafy není nic jednoduchého a upřímně – většina běžných lidí svá patientská práva a povinnosti z velké části vůbec nezná. Pokud pak přijde situace, kdy je potřebuje využít, jen těžko se k patřičným informacím dostává a ještě hůře pak získané vědomosti uvádí do praxe.

„Náš projekt vznikl na základě zkušeností a dosavadní práce Nadačního fondu Stránský, který se s podobnými osudy za dobu svého působení často setkává. Vyhráli jsme například spor, díky němuž se pacienti s roztroušenou sklerózou dočkali léčby i její úhrady, která jim byla nemocnicí odmítnuta,“ konstatoval Martin Jan Stránský. „Zárukou objektivity ke všem podáním je politická i finanční nezávislost kanceláře. Díky svým právním poradcům a partnerství s řadou spolků a patientských organizací je pak schopna ujmout se téměř jakéhokoli případu a podat skutečně propracované a nezávislé doporučení,“ upřesnil lékař.

Kdo se může na kancelář obrátit?

Kancelář je unikátní nejen svou politickou nezávislostí, ale i způsobem financování prostřednictvím soukromých či sponzorských darů a především grantů a dotací EU. „Právě tato nezávislost garantuje – stejně jako v jiných zemích – nejen

profesionální schopnosti, ale hlavně objektivitu. Těžko si je možné představit, že by ombudsman fungující pod ministerstvem zdravotnictví žaloval nemocnici zřízenou státem, nebo dokonce vlastního zřizovatele," podotkl Stránský.

Bezplatných služeb Kanceláře Ombudsmana pro zdraví mohou využít jednotlivci, firmy, spolky, nadace, lékaři a další zdravotníci, stejně jako zdravotnická zařízení. K podání je nejlepší použít elektronické formuláře na stránkách www.ombudsmanprozdravi.cz. Další možností je e-mail s adresou ochrance@ombudsmanprozdravi.cz a klasická listovní pošta zaslaná na adresu Kancelář Ombudsmana pro zdraví, Národní 11, 110 00 Praha 1. Nezbytnou součástí e-mailového a poštovního podání je však vyplnění staženého formuláře, který pomůže pra-

„PROKOUSAT SE VŠEMI PARAGRAFY NENÍ NIC JEDNODUCHÉHO A UPŘÍMNĚ - VĚTŠINA BĚŽNÝCH LIDÍ SVÁ PACIENTSKÁ PRÁVA A POVINNOSTI Z VELKÉ ČÁSTI VŮBEC NEZNÁ. POKUD PAK PŘIJDE SITUACE, KDY JE POTŘEBUJE VYUŽÍT, JEN TĚŽKO SE K PATŘIČNÝM INFORMACÍM DOSTÁVÁ A JEŠTĚ HŮŘE PAK ZÍSKANÉ VĚDOMOSTI UVÁDÍ DO PRAXE.“

covníkům kanceláře v orientaci. K vzájemnému předávání zkušeností a k diskusi pak slouží Facebook Kanceláře Ombudsmana pro zdraví a Twitter s adresou [@OmbudsmanZdravi.cz](https://twitter.com/OmbudsmanZdravi.cz). ✎

10 NEJDŮLEŽITĚJŠÍCH PRÁV PACIENTŮ, KTERÁ BY MĚLI ZDRAVOTNÍCI RESPEKTOVAT

1. V České republice je všem pacientům garantována stejná zdravotní péče. Žádný lékař ani žádné zdravotnické zařízení nesmí nikomu odmítnout léčbu, která je indikována pro stejnou diagnózu a pacienti ji jinde dostávají.
2. Když pacient nerozumí tomu, co mu sděluje lékař nebo zdravotnický personál, má právo ptát se a dostat lepší vysvětlení.
3. Pacient si může svobodně zvolit nejen svého praktického lékaře, zubaře či gynekologa, ale jakéhokoli lékaře. (Pokud to jeho zdravotní stav dovolí.)
4. V případě, že pacient nesouhlasí s léčbou, může ji odmítnout. To neplatí v případě nutné a neodkladné péče.
5. Pacient má právo získat kopii nebo výpis ze své zdravotní dokumentace a dalších materiálů, které souvisejí s jeho zdravotním stavem. Na totéž má právo zákonný zástupce nezletilých, opatrovník osob s omezenou svéprávností či osoba blízká.
6. Pokud pacientovi vystaví recept lékař, který nemá smlouvu s jeho zdravotní pojišťovnou, bude si muset léčiva pacient v lékárně uhradit sám. To neplatí v případě nutné a neodkladné péče, kdy jsou pojišťovny povinny recepty proplatit v plné výši.
7. Nezletilý či osoba s omezenou svéprávností mají právo na to, aby s nimi v nemocnici byl nepřetržitě někdo blízký.
8. Každý pacient má právo na úctu, důstojné zacházení, ohleduplnost a respektování soukromí při poskytování zdravotních služeb v souladu s jejich charakterem. Z toho vyplývá, že ani přítomnost studentů či jiných lékařů, kteří se bezprostředně léčby neúčastní, není možná bez souhlasu pacienta.
9. Lékař musí pacienta předem informovat o tom, kolik stojí nejen zcela nehrazené, ale také částečně hrazené zdravotní služby z veřejného zdravotního pojištění, a o tom, jak je bude platit.
10. Pacient má právo kontrolovat, co bylo hrazeno z jeho účtu u zdravotní pojišťovny.

O PROBLÉMECH RODIČŮ DĚTÍ S PORUCHOU AUTISTICKÉHO SPEKTRA

TEXT: Petra Valentová | Eva Havlová

Rodiče dětí s poruchou autistického spektra (PAS) se od května 2014 obrazejí svými dopisy na paní ministryni práce a sociálních věcí Michaelu Marksovou s důraznou prosbou a s nadějí na řešení problémů, které mají se státními institucemi při vyřizování příspěvků na péči (PnP), průkazů osoby se zdravotním postižením (OZP) a integraci dětí s autismem do základních škol. V kopii své dopisy posílají veřejné ochránkyni práv Anně Šabatové, poslancům výboru pro sociální politiku, předsedovi Národní rady osob se zdravotním postižením ČR Václavu Krásovi a oslovili i některá média.

Díky této aktivitě dostala iniciátorka Petra Valentová možnost zapojit se do pracovní skupiny, která se sešla na MPSV a měla za úkol připomínkovat metodický pokyn, který má sloužit sociálním pracovnícům při provádění sociálního šetření v domácnosti u žadatelů o příspěvek na péči. Paní Valentová se také zúčastnila 3. září 2014 jednání Výboru pro sociální politiku Parlamentu České republiky a za rodiče dětí s PAS vystoupila před poslanci. Předseda výboru Jaroslav Zavadil ji vyzval, aby rodiče sjednotila a předložila konkrétní případy a okolnosti, se kterými se při posuzování setkávají a musí jim čelit.

Tak se sjednotila na sociální síti skupina rodičů, kteří svými osobními příběhy chtějí podpořit změny, které jsou nezbytné pro spravedlivé, medicínsky podložené a se všemi zákony korelující rozhodování posudkových lékařů při žádostech o PnP a karty OZP. Zároveň jsme dali dohromady tým složený ze tří zástupců rodičů dětí s PAS, členů občanského sdružení proPAS (Petra Valentová, Eva Havlová a Blanka Krouzová) a odborníků z APLA Praha (Kateřina Thorová a Magdaléna Čáslavská). V tomto složení jsme se již zúčastnily pracovních setkání, a to u ředitele posudkového odboru MPSV Dušana Gajdoščíka, předsedy výboru pro sociální politiku Jaroslava Zavadila a předsedy NRZP ČR Václava Krásy. Máme před sebou ještě schůzku se zástupci MPSV z odboru sociálních věcí a schůzku s ministrem financí.

Na všech setkáních jsme předaly výsledky našeho průzkumu, upozornily jsme na problematickou vyhlášku 388/2011 Sb., přílohu č.4, a na problematiku nespravedlivého posuzování při žádosti o PnP a další potíže, které nás trápí – nulovou podporu rodin s postiženým dítětem, nerespektování odborných lékařských zpráv posudkovými lékaři, neúměrnou délkou řízení o karty OZP a PnP a jiné.

Občanské sdružení proPAS podpořilo aktivitu rodičů dětí s PAS. Od září 2014 probíhá dotazníkové šetření mezi rodiči dětí s PAS a v tomto článku jsou výstupy, které se týkají dopadů diagnózy PAS na životy rodin.

Problém financování péče o osoby blízké se týká zdravotně postižených napříč celým spektrem osob s postižením. Česká republika nemá žádný koncept podpory rodin dětí se zdravotním znevýhodněním. Rodič, který celodenně pečuje o své postižené dítě, nedostává za svou náročnou práci žádnou odměnu, rodiny to vrhá do finanční nejistoty, dochází k druhotnému rozvoji různých psychických onemocnění pečujících osob, ke vzniku frustrace, bezmoci a totálního vyčerpání.

U dětí s PAS se rodiče setkávají stále ve velké míře s nepochopením, osočováním ze špatné výchovy, dehonestací rodičovské role. V kontaktu se státní správou nejsou rodiče respektováni, nejsou respektované ani odborné zprávy, rodiče musí stále dokola vysvětlovat a obhajovat zdravotní stav svého dítěte.

VÝSLEDKY PRŮZKUMU

Průzkum probíhá od září a k 31. říjnu jsme měli zpracované výsledky od 101 rodičů. V současné době je další desítka příběhů nezpracována.

Dalším sledovaným parametrem byl rodinný stav respondentů. Třicet procent dotazovaných jsou matky samoživitelky, tudíž pro mnohé z nich je PnP jediným příjmem, ze kterého mohou financovat péči o své dítě s PAS. Maminky, které jsou vdané, však kvůli péči o své dítě s PAS mnohdy nemohou pracovat, protože péče o dítě s PAS

Podle průzkumu má 58% respondentů v péči dítě, kterému byla uznána těžká nebo úplná závislost. Třetina pečuje o dítě ve středně těžké závislosti a pouhých 9% dotazovaných má v péči dítě s lehkou závislostí. U 8% rodin nebyla u jejich dítěte uznána žádná závislost.

Devadesát procent respondentů má v péči dítě, kterému byl přiznán

„U DĚTÍ S PAS SE RODIČE SETKÁVAJÍ STÁLE VE VELKÉ MÍŘE S NEPOCHOPENÍM, OSOČOVÁNÍM ZE ŠPATNÉ VÝCHOVY, DEHONESTACÍ RODIČOVSKÉ ROLE. V KONTAKTU SE STÁTNÍ SPRÁVOU NEJSOU RODIČE RESPEKTOVÁNI, NEJSOU RESPEKTOVÁNE ANI ODBORNÉ ZPRÁVY, RODIČE MUSÍ STÁLE DOKOLA VYSVĚTLOVAT A OBHAJOVAT ZDRAVOTNÍ STAV SVÉHO DÍTĚTE.“

je časově velmi náročná, a tím se i úplné rodiny dostávají do finanční tísně. Pouze třetina dotazovaných uvedla, že mají zaměstnání, krátkodobou brigádu nebo pracují na poloviční úvazek.

nějaký stupeň závislosti, 48% respondentů z celkového počtu dotazovaných je zařazeno do kategorie „péče o osobu blízkou“. Z toho je patrné, že děti s PAS potřebují ke svému životu podporu a pomoc svých rodičů, kteří zhruba v polovině případů se musí svému dítěti věnovat na úkor svého profesního uplatnění.

PRŮKAZY OZP

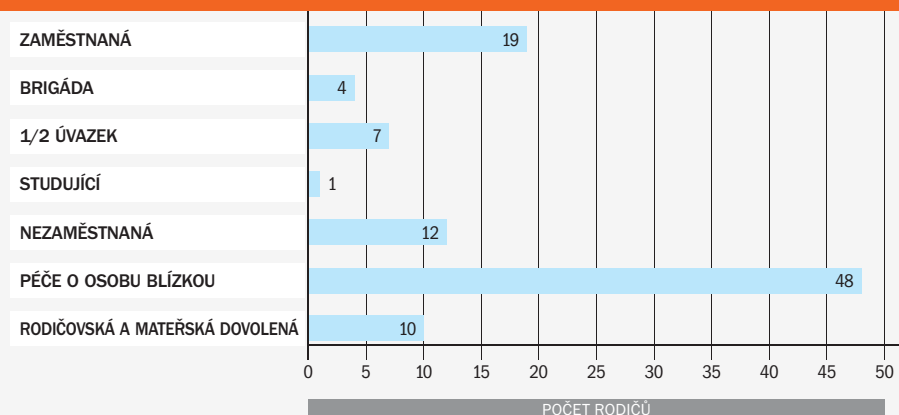
V řízení o průkazy OZP se rodiny dětí s PAS potýkají s průtahy kvůli přiznání nároku na průkaz. Jak je patrné z průzkumu, pouze v 58% případech je dodržena zákonná lhůta 105 dnů od podání žádosti. U průkazů OZP vnímáme potíž v tom, že i když je platnost průkazu vystavena zpětně, nikdo vám výdaje, které jste museli vydat v době, kdy dítě nebylo držitelem průkazu, nevrátí. Takže v době, kdy „papírově“ jste držitelem průkazu, nemůžete čerpat podporu, kterou průkaz umožňuje.

Nově se setkáváme také s tím, že ÚP z moci úřední zahajuje řízení v době konce platnosti stávajícího průkazu, ale děje se tak jeden měsíc před koncem platnosti, a tudíž i když by byla dodržena zákonná lhůta 105 dní, budou děti s PAS minimálně dva měsíce bez průkazu.

PŘÍSPĚVEK NA PÉČI

Zhruba u 50% případů lze konstatovat, že řízení proběhlo v zákonné době 105 dnů. V jedné třetině trvala doba od podání žádosti k přiznání některého ze stupňů PnP v průměru 6 měsíců, kdy se doba trvání pohybovala v rozmezí 4 - 9 měsíců. Zhruba jedna šestina rodičů musela podat odvolání k MPSV, kde se délka řízení pohybuje mezi 4 - 36 měsíci.

POSTAVENÍ PEČUJÍCÍHO RODIČE U DĚTÍ S PAS

Vezmeme-li v úvahu fakt, že se jedná o děti, které mají závažný handicap, pak polovina z dotazovaných respondentů musí financovat péči o své děti z vlastních zdrojů.

A jak je vidět z následující tabulky, 70% rodičů nepracuje, z toho 67% je zařazeno v režimu „péče o osobu blízkou“ a 17% rodičů je dlouhodobě bez práce.

JEDNOTLIVÉ KAZUISTIKY

Dotazování probíhalo individuálně, rodiče nevěděli, jak odpovídají jiní rodiče.

Odpovědi jsou zaznamenané tak, jak je rodiče poskytli, jsou autentické.

Stres, deprese, stěhování z důvodu nepřijetí do MŠ, vyčerpání pečující osoby pro nemožnost umístit dítě na respit, opakované ataky roztroušené sklerózy z důvodu vyčerpání a stresu, ztráta přátel, ztráta funkčnosti vztahů s bratry – nechápou zlobivé dítě, finanční nejistota, nutnost více krátkých úvazků, převážně z domova, pro nemožnost zaměstnání na HPP, nemožnost zajištění například hipoterapie, která dítěti evidentně svědčí, pro finanční náročnost, předrážděnost, bezmoc pečujícího proti postupům úřednic a posudkářů, izolace od okolního světa, společenská izolace.

V posouzení OZP nejprve neuznali nic, po námitce byl závěr posudku, že mobilitu a orientaci nezvládá jen částečně, proto jen TP. Přítom u PnP orientace a mobilita neuznány vůbec. Zpráva o OZP přišla cca 8 dní po době, kdy byla možnost odvolání se na PnP. Po odvolání nakonec uznali ZTP.

(4 roky, PAS, ADHD, porucha spánku, syndrom kaudální regrese, strabismus, psychomotorická retardace, neurogení močový měchýř, opakující se prolapsy rekta, opakované pyelonefritidy)

Deprese, stres, strach z budoucnosti, ztráta přátel až izolace od okolního světa, v podstatě nežiji svým osobním životem, ale tím složitým synovým, protože se vše točí kolem něj a přizpůsobuje se jeho potřebám. Nemožnost pracovního uplatnění, nemožnost osobních aktivit nebo nějaké relaxace, pomocí které by člověk načerpal sílu a odpočinul si. Příšerná finanční situace, kvůli které nemohu synovi dopřát aktivity, při kterých by mohl rozvíjet svůj talent v oborech, ve kterých mimořádně vyniká a má pro ně nadání, a ty by mu pak byly přínosem pro jeho budoucí život a třeba i pracovní zařazení.

Posudková lékařka, která posuzovala PnP, uznala 7 oblastí a 3. stupeň, zároveň původně posuzovala přidělení karty OZP a stanovila pouze průkaz TP !!! Až po odvoláních získán ZTP/P !!! **(11 let, AS)**

Syn potřebuje neustálý intenzivní dohled a pomoc, velmi se odebráním PnP ve třetím stupni na první stupeň snížila životní úroveň, nemůžu do práce, nemáme finance na ježdění na sociální nácviky, odborného logopeda, kterého nehradí pojišťovna, nemůžeme si dovolit navštěvovat různé akce pro děti, které by mému synovi pomáhaly v sociální a rozvíjení vztahů ze zdravými vrstevníky, chybí finance na pomůcky, terapie a vše, co je potřeba k pomoci dětem s autismem k tomu, aby se mohly posouvat dopředu a učily se co nejvíce soběstačnosti, nemám finanční možnosti zaplatit si asistenci, abych i já jako rodič si mohla odpočinout, se synem jsem sama, nemám auto, jsme odkázáni na autobusovou,

vlakovou dopravu, kde má můj syn problémy, vadí mu hluk, více lidí na jednom místě, toto vše vede k častým panickým a úzkostným stavům, jako ve všech oblastech, které postihují autismus a dítě není schopno reagovat na změny, informace.

V roce 2012 jsem žádala o kompenzační pomůcku - notebook, doporučeno SPC, zamítnuto, po odvolání zamítnuto rovněž. Nikdy jsem nežádala o kartu, protože mi to sociální pracovnice nedoporučila.

(14 let, Atyp. autismus, panická úzkostná porucha, psychotik, náběh k OCD, alergik, těžké afekty, panika, úzkost, medikován)

Dvojčata a třetí syn:

Nejistota, stres, zadlužení rodiny z důvodu nedostatku finančních prostředků na úhrady spojené s postižením syna - svoz sociálním autem, úhrada plného jízdného, úhrada osobní asistence ve škole, doplatky za recept za speciální tekutou výživu Nutridrink Compact protein, nemožnost hradit volnočasové aktivity pro děti s autismem, vyčerpanost rodiče.

I přes úspěšnou správnou žalobu ke Krajskému soudu Liberec v r. 2013 nerespektoval odvolací orgán PK MPSV v Ústí nad Labem rozsudek soudu a svůj posudkový závěr neopravil. Následovala druhá správná žaloba u KS, opět byla úspěšná, rozsudek má 11 stran, čeká se na nové přeposouzení PK MPSV v Ústí nad Labem.

(8 let, DA VF až SF, Myotonická dystrofie I. typu)

Vyčerpanost, beznadějí při téměř dvouletém čekání na PnP u dítěte převážněného v kočárku, nedostatek prostředků na úhradu osobní asistence ve škole.

(8 let, DA SF až NF, Myotonická dystrofie I. typu)

Beznaděj, vyčerpanost, totální finanční zadluženost prarodiče - babičky mého syna, která se o něho stará. I přes úspěšnou správnou žalobu ke Krajskému soudu Liberec v r. 2013 nerespektoval odvolací orgán PK MPSV v Ústí nad Labem rozsudek, čeká se rozhodnutí PK MPSV v Ústí nad Labem, která si s tím neví dle slov tajemnice rady...

(20 let, AS NF, Myotonická dystrofie I. typu, ablace síní, chronický flutter síní, AV.blok, těžká hypersomnie, astma, lupénka)

POUŽITÉ ZKRATKY:

AS	Aspergerův syndrom
DA	dětský autismus
ADHD	poruchy pozornosti a aktivity
TMR	těžká mentální retardace
STMR	středně těžká mentální retardace
OCD	obsedantně kompulzivní porucha
NFA (NF)	nízkofunkční autismus
VFA (VF)	vysocefunkční autismus
SFA (SF)	středněfunkční autismus
PAS	poruchy autistického spektra

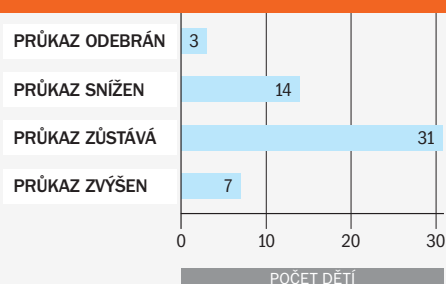
Z uvedených krátkých kazuistik vyplývá, že i když je dítěti s PAS uznána závislost v jakémkoli stupni, přináší to do života rodin velkou nejistotu, stres, frustraci, finanční nejistoty. Výše PnP nemá žádný vliv na normální fungování rodiny, nepřináší do rodin jistotu, možnost odpočinku. Prostor na psychohygienu pečovatelů (rodičů) není vůbec k dispozici, rodiče jsou přetěžováni, vyhlídky do budoucnosti nejsou prakticky žádné a mnoho rodičů trápí otázka, co bude s mým dítětem, až já nebudu moci.

Je i zcela pochopitelné, že díky modifikacím a podpoře ve škole i doma děti s PAS mnohdy vykazují zlepšení svého stavu a mnohé i vcelku fungují. Bude-li jim však odepřena podpora, kterou díky průkazům OZP a příspěvkům na péči dostávají, lze v běžných podmínkách očekávat zhoršení stavu dítěte. Nemělo by se zapomenout i na běžnou zkušenost, že pokud dítěti přestane být poskytována odpovídající a zdánlivě zbytečná pomoc, která je uvedla do přijatelného stavu, velmi často dojde k relapsu, který následně vyžaduje mnohem větší náklady na léčení. ❏

PRŮKAZY ZTP/P

Posledním grafem bychom chtěli upozornit na skutečnost, že již v šestině případů u tak malého vzorku respondentů byl průkaz ZTP/P dětem snížen nebo zcela odebrán. Třetina respondentů uvedla, že jim stávající průkaz zůstává, jsou mezi nimi však děti, které mají průkaz ZTP/P ještě z let 2009, 2010 a 2011, kterým teprve platnost vyprší a čeká je nové přeposouzení.

VÝSLEDKY POSLEDNÍHO PŘEZKUMU PRŮKAZŮ OZP

Děti s PAS žijí teď a tady a nemají čas čekat, až se politici domluví a budou ochotni vzájemně spolupracovat v rámci jednotlivých zainteresovaných ministerstev.

ZNÁTE TUTO PALETU? JE TO LOGO UMĚLCŮ MALUJÍCÍCH ÚSTY A NOHAMA

Umělci malující ústy a nohama jsou lidé, kteří úrazem, nemocí či vrozenou vadou ztratili tvořivou schopnost rukou. Mnozí z nich jsou upoutáni na lůžko či invalidní vozík. Ve svém každodenním životě jsou závislí na pomoci druhých lidí. Tito lidé se však nevzdali a navzdory svému osudu rozvíjejí svůj umělecký talent a malují neobvyklým způsobem.

Štětec vedou ústy nebo nohou. Najdeme je po celém světě, vědí o sobě, jsou členy – nebo stipendisty – Celosvětového sdružení malířů malujících ústy a nohama se sídlem v Lichtenštejnsku. Zakladatelem Sdružení byl pan Erich Stegmann, umělec malující ústy (od svých dvou let byl po nemoci ochrnutý na obě ruce). Byl velmi nadaný a měl velký organizační talent. Sám zpočátku kontaktoval lidi se stejným postižením v různých částech světa. Počet jeho „kolegů“ rostl a dal vzniknout výše jmenovanému Sdružení malířů v roce 1956.

Postupně pod vedením Sdružení vznikala ve více než 40 zemích světa nakladatelství, která v jednotlivých zemích tyto malíře představují veřejnosti. V roce 1993 vznikly nakladatelství i ve střední Evropě – Polsku, Maďarsku a České republice.

Na celém světě znají lidé malíře malující ústy a nohama hlavně z pohlednic – přání. Umělci představují své práce v podobě vánočních a velikonočních přání, přání ke slavnostním příležitostem a v kalendářích.

Sjednocujícím motivem a cílem těchto umělců bylo a zůstává ukázat veřejnosti, že ani člověk s postižením není v životě pasivní, ale tvoří, pracuje dle svých možností jako všichni ostatní lidé. Snaží se v životě prosadit, pro druhé něco vytvořit, být také užitečný.

Nakladatelství, samostatně či se Sdružením, organizují pravidelně výstavy

jejich obrazů - obrazů plných optimismu a radosti. Když máme možnost vidět, jak jsou obrazy vytvářeny, většinou si intenzivněji uvědomíme skutečné a pravé hodnoty života.

Na území České republiky práci těchto malířů představuje Nakladatelství UMÚN s.r.o., se sídlem v Liberci. Nakladatelství UMÚN se nezaměřuje jen na malíře malující ústy a nohama, ale kontaktuje i jiné spoluobčany s tělesným postižením. Do své činnosti a práce při přípravě zásilek přednostně zapojuje lidi s postižením. Dává jim zejména příležitost domácí práce, která je jimi velmi vyhledávaná.

Vedle nabídky práce pro lidi s handicapem Nakladatelství UMÚN podporuje některé sociální projekty zaměřené na zlepšování začlenění těchto lidí do běžného života. Jedná se zejména o projekty zaměřené na poskytování osobní asistence a péče pro lidi s postižením. Svými příspěvky Nakladatelství podporuje nákup vozidel se speciální úpravou pro vozíčkáře v Praze i v jiných městech České republiky. V Praze přispívá na provoz bezbariérové dopravy, kterou zabezpečuje Národní rada zdravotně postižených ČR.

Takto Nakladatelství UMÚN naplňuje a uskutečňuje myšlenku, kterou prosazoval zakladatel Sdružení malířů pan A. E. Stegmann již v 50. letech 20. století. Zapojit lidi s postižením dle jejich možnosti do práce a umožnit jim vydělávat peníze vlastním přičiněním.

POTĚŠTE SE TAKÉ VY NĚKTERÝMI OBRÁZKY ZMÍNĚNÝCH UMĚLCŮ!

AKTUÁLNÍ NABÍDKA VZDĚLÁVACÍCH KURZŮ pro sociální pracovníky a pracovníky v sociálních službách akreditovaných u MPSV ČR

TEXT: Veronika Dufková

NRZP ČR nabízí vzdělávací program, který umožňuje poskytovatelům sociálních služeb naplnit povinnost odborného vzdělávání svých pracovníků, a to v minimálním rozsahu 24 hodin ročně.

Kurzy zahrnují nejnovější legislativu.

Rozsah každého kurzu je 5 vyučovacími hodinami a je určen pro 10 až 15 účastníků. Cena za kurz je 1100 Kč, pro členy NRZP ČR pouze 850 Kč. Vybrané kurzy naleznete i na webových stránkách www.nrzp.cz, kde se můžete na kurz přihlásit vyplněním on-line formuláře. S dotazy, objednávkami kurzů a požadavky na kurzy se můžete obracet na koordinátorku vzdělávání Veroniku Dufkovou, e-mail: v.dufkova@nrzp.cz.

KURZY POŘÁDANÉ V PRAZE:

Místo konání: NRZP ČR, Partyzánská 7, Praha 7 - Holešovice
Začátek kurzu: 9:00

Specifika komunikace s klienty se sluchovým postižením

TERMÍN KURZU: 11. 12. 2014

ČÍSLO KURZU: 5512

LEKTOR: Mgr. Jitka Morávková

OBSAH KURZU: Terminologie, typy a stupně sluchového postižení, formy komunikace, komunikační preference v závislosti na stupni a době vzniku postižení sluchu, specifické podmínky pro úspěšnou spolupráci, kompenzační pomůcky.

AKREDITACE MPSV ČR: 2011/0666-PC/SP/PP

Systém státní sociální podpory a pomoci v hmotné nouzi

TERMÍN KURZU: 15. 12. 2014

ČÍSLO KURZU: 5506

LEKTOR: JUDr. Jan Hutař

OBSAH KURZU: Karta sociálních systémů a její funkce z hlediska zákonů ČR, povinnosti příjemce sociálních dávek, sociální systém u imobilních občanů a občanů zbavených způsobilosti k právním úkonům, výkon exekuce a životní a existenční minimum, státní sociální podpora, dávky státní sociální podpory, pomoc v hmotné nouzi, dávky pomoci v hmotné nouzi.

AKREDITACE MPSV ČR: 2011/0660-PC/SP/PP

www.kontopomoci.cz

I vy můžete
pomocť lidem
se zdravotním
postižením!

JAN POVÝŠIL
bronzový medailista
z paralympijských her v Londýně

I vy můžete pomocť lidem se zdravotním postižením!

Trvalý příkaz

Zadejte obvyklým způsobem trvalý příkaz k úhradě na účet č. 248896031/0300.

Zvolte libovolnou částku, alespoň 50 Kč, kterou budete pravidelně měsíčně přispívat na sbírkový účet NRZP ČR.

Jednorázový příspěvek

Zadejte obvyklým způsobem příkaz k úhradě na účet č. 248896031/0300.

Zvolte libovolnou částku, alespoň 50 Kč, kterou přispějete na sbírkový účet NRZP ČR.

Sejf

Stáhněte si zdarma na Appstore nebo Google Play aplikaci SEJF, zaregistrujte se a pouhými 4 kliknutími přispějte na sbírkový účet NRZP ČR. Více informací na www.sejf.cz.

CHCETE ZDARMA DOSTÁVAT MOSTY Časopis pro integraci PŘÍMO DO POŠTOVNÍ SCHRÁNKY?

1 Napište na adresu NRZP ČR, Partyzánská 7, 170 00 Praha 7 nebo na e-mail m.dvorak@nrzp.cz.

2 Ve své objednávce uveďte kontaktní adresu, na kterou ho chcete posílat, a souhlas s jeho zasíláním.

3 Časopis vychází pětkrát ročně, bude Vám zasílán zdarma prostřednictvím České pošty, s.p.

Nabídka platí pro osoby se zdravotním postižením, jejich rodinné příslušníky a organizace osob se zdravotním postižením a je platná pro rok 2014.

MOSTY Časopis pro integraci

5. číslo 2014 | 15. ročník
vychází 3. prosince 2014

VYDAVATEL:

NÁRODNÍ RADA OSOB SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM ČR
Partyzánská 1/7, 170 00 Praha 7
tel.: +420 266 753 421
e-mail: nrzp@nrzp.cz
web: www.nrzp.cz
IČ 70856478

REDAKCE ČASOPISU:

Mgr. MICHAL DVOŘÁK
tel.: +420 266 753 433
e-mail: m.dvorak@nrzp.cz
Mgr. JAN KHOLL
e-mail: kholl@seznam.cz

REDAKČNÍ RADA:

Mgr. VÁCLAV KRÁSA
e-mail: v.krasa@nrzp.cz
Ing. PATRIK NACHER
e-mail: patrik.nacher@seznam.cz
JUDr. JAN HUTAŘ
e-mail: j.hutar@nrzp.cz
Mgr. MICHAL DVOŘÁK
e-mail: m.dvorak@nrzp.cz

TISK: Studio Element s.r.o.

GRAFICKÁ ÚPRAVA:

Miriám Naháčová

FOTO NA OBÁLCE:

Vlasta Bičáková

Vydávání povoleno Ministerstvem kultury ČR,
zapsáno do evidence periodického tisku
pod číslem MK ČR E 13338

Vydáváno za finanční podpory
Úřadu vlády České republiky

ISSN 1805-9562

NEPRODEJNÉ

Zveřejněné názory nemusejí být v souladu
s míněním redakce, ručí za ně autoři článků.

příští číslo vychází v únoru 2015

NÁRODNÍ RADA OSOB SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM ČR je organizací s celostátní působností. Základním cílem její činnosti je obhajoba, prosazování a naplňování práv, zájmů a potřeb osob se zdravotním postižením, a to bez ohledu na druh, věk a rozsah zdravotního postižení.

PARTNEŘI ČASOPISU

ÚŘAD VLÁDY ČR

NAKLADATELSTVÍ UMŮN

**Moderní výrobní podnik
s nadpoloviční většinou pracovníků
se zdravotním postižením**

- **Výroba reklamních osvěžovačů vzduchu vyráběných na zakázku.**
- **Prodej a potisk reklamních a dárkových předmětů**
- **Výroba osvěžovačů vzduchu značky Edova aromaterapie**
- **Kompletovací práce**
jednoduché kompletování - balení, počítání
vlepování - skládání - vkládání - sešívání
a jiné technologicky nenáročné pracovní operace.
polygrafická výroba
V případě dlouhodobé spolupráce možnost investic do potřebných technologií.
Vlastní logistika - skříňové dodávky i valník do 3,5 t
- **Zámečnické práce, strojní a zámečnická výroba**

Výroba z nerezových ocelí, nerezové výrobky pro potravinářský průmysl.
Výroba ocelových konstrukcí a průmyslových aplikací, dopravní systémy.
Kusové obrábění kovů.
Opravy průmyslových zařízení.
Svařování ocelí, nerezů a hliníků, svařence až do 2,5 t
a další...

www.montgroup.cz

**Kompletovací práce - zámečnická a strojní výroba - logistika
 PRODEJ A POTISK REKLAMNÍCH PŘEDMĚTŮ
 Prodej a potisk reklamních a dárkových předmětů
 REKLAMNÍ AROMATICKÉ VISÁČKY**

Společnost Mont Group, s. r. o., je firmou, která dlouhodobě zaměstnává nadpoloviční většinu zdravotně znevýhodněných a postižených občanů. Zaměstnávat více jak 7 desítek zdravotně postižených pracovníků nám umožňuje zejména stěžejní výrobní program výroby reklamních a komerčních osvěžovačů vzduchu a kompletovací práce.

Lidé s postižením mají stejná práva i povinnosti, včetně práva na práci, jako lidé bez postižení

METROPOLITNÍ UNIVERZITA PRAHA ŠKOLA BEZ BARIÉR

STUDIUM PRO OSOBY
S POHYBOVÝM
POSTIŽENÍM

Absolvent MUP
David Drahonínský

Stříbro v lukostřelbě
Paralympiáda Londýn 2012

www.mup.cz

